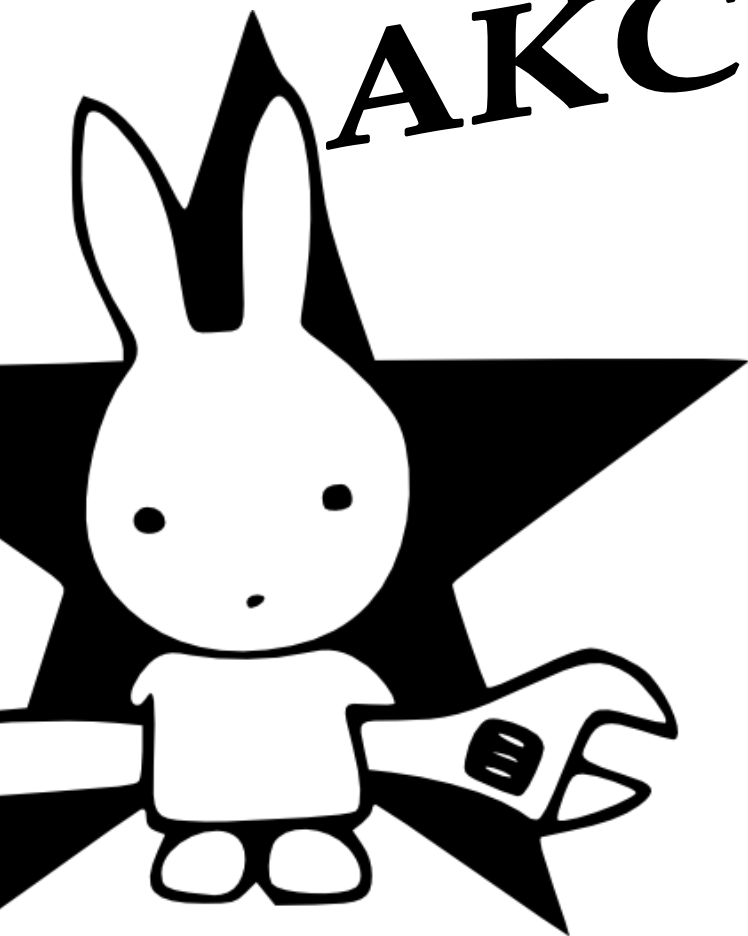

Příručka pro
PŘÍMOU
AKCI

OBSAH

Proč příručka pro přímou akci?	3
Máme i v Česku kulturu odporu?	3
O dvacet let napřed ve vývoji...	5
České čekání na hejno vlaštovek	7
Nadešel čas pro tvou přímou akci	9
Proč přímá akce	10
Přebíráte pravomoc do vlastních rukou	10
Funguje to	10
Proč dělat přímou akci?	10
Co následky	11
Rozdílné přístupy k přímé akci	12
<i>Aktivistická bezpečnost</i>	14
Inspirace pro přímou akci	16
Spuštění transparentu	17
Okupace kanceláře	17
Etické krádeže	18
Akcionářské akce	18
Akce proti náborům	19
Okupace	19
Techniky při blokadě	20
Digger diving neboli „potápění“ bagrů a rypadel	28
Sabotáže	29
Vytvořit něco pozitivního	31
<i>Setkávání a komunikace – základní bezpečnost</i>	31
Začínáme s přímou akcí	33
Afinitní skupiny	33
<i>Počítače - základy bezpečnosti</i>	34
Plánování	34
<i>Příprava – základní bezpečnostní tipy</i>	36
Příprava na akci	43
Skupinky partnerů	43
Věci na přípravu	44
Osobní příprava	44
<i>Bezpečnost - příprava domova</i>	45
Mediální pokrytí	46
Během akce	48
Rychlé rozhodování konsensem	48
Předcházení agresi a snižování napětí	50
Jednání s policií	51
<i>Právo nevyprovídat</i>	53
Další zdroje	54

PROČ PŘÍRUČKA PRO PŘÍMOU AKCI?

Příručka pro přímou akci je překladem publikace Direct Action Handbook, která vychází z britského radikálně environmentálního hnutí, jež se kultivovalo posledních dvacet let a získávalo zkušenosti během stovek úspěšných akcí. Příručka pokrývá především metody nenásilného odporu, které sehrály významnou úlohu nejen v britském environmentálním hnutí ale v celé britské historii. Příručka může posloužit českým environmentálním aktivistům v organizování a přípravě vlastních konkrétních akcí. Samozřejmě se nejedná o vyčerpávající návod, ale pouze o základní zjednodušené informace. Pokud někdo chce začít, bude muset zapojit vlastní fantazii, případně si může doplnit znalosti z dalších cizojazyčných knih a příruček, které byly napsány. Výhodou této příručky je stručnost a ucelenost. Překlad textu je věnován všem odvážným lidem, kteří se nebáli postavit na odpor úřednicko-mafiánské zvlí, která chtěla vykácet část Národního parku Šumava v létě 2011.

Máme i v Česku kulturu odporu?

Nejlépe si na tuto otázku můžeme odpovědět právě srovnáním se zemí, kde tato kultura odporu bezpochyby je. Odpověď nám může pomoci lépe pochopit a začlenit přímou akci než by bylo její pouhé naroubování na české poměry. Po celý novověk byla Británie samostatným a nezávislým státem, bez nadvlády cizí mocnosti. Síla státu zde byla taková, že přešel k aktivní koloniální politice. Nezávislost Británie na cizí mocnosti umožnila silnější vliv obyvatel na vedení tehdejší monarchie a vedla až k dočasným pokusům o nastolení parlamentní republiky, a to již v 17. století. Byla to svého druhu první úspěšná revoluce proti absolutistické moci. Monarchistická vláda se do Británie navrátila, ale již nebyla tak silná jako před revolucí. Silná třídní společnost vytvářela potřebu boje tamějších sociálních hnutí proti vládnoucí třídě. Nezávislost zase umožnila úspěch podobných hnutí tím, že více působila přímo na mocenské centrum. Mnoho takových hnutí bylo neúspěšných, jako například luddité (hnutí rozbíječů strojů). Ale některá, jako byly třeba sufražetky, ve svých snahách uspěly. Z doby nedávno minulé je často zmiňován úspěšný bojkot daně z

hlavy. Tyto úspěchy v přímé paměti mnoha Britů mohou být jejich motivací aktivně ovlivňovat společenské události. Tradice emancipačního boje, různé druhy politického aktivismu, občanské neposlušnosti a schopnosti kolektivní organizace jsou v Británii běžné dodnes. Po právu bychom mohli nazvat Británii kolébkou mnoha sociálních hnutí a společenských tendencí.

Historicky se české země lišily. Byly dlouhodobě pod nadvládou cizích mocností, ať oficiálně (Rakousko-Uhersko), nebo fakticky (bývalý východní blok). Významnými pokusy v boji o rozšíření společenských práv bylo husitské povstání v 15. století a vzpoura českých stavů proti habsburské snaze o centralizaci moci v 17. století. Po třicetileté válce, od podepsání Vestfálského míru byly české země definitivně součástí rakousko-uherské monarchie, jejímž centrem byla Vídeň, čímž byly značně omezeny možnosti přímé politické angažovanosti. Ve 20. století zažili Češi hned několik odlišných státních a režimních uspořádání. Ta čerpala své státníky z domácích zdrojů, jejich výběr byl ale ohlasem měnící se mocenské rovnováhy ve světě. Většinu času strávili Češi pod nadvládou jiné mocnosti, nejprve to byla rakousko-uherská monarchie, vystřídaná dvaceti lety samostatnosti a nezávislosti během první republiky. Následovalo období nadvlády nacistického Německa, které bylo vystřídáno čtyřicetiletou nadvládou komunistické diktatury řízené ze Sovětského svazu. Schopnost politické a společenské angažovanosti v Česku je po této historické etapě značně omezená. V historii Česka a tudíž i v kolektivní paměti Čechů je zřetelný nedostatek úspěšných sociálních a protestních hnutí. To je jeden z důvodů, proč většina snah o společenské změny v Česku probíhá skrze oficiální instituce a nedochází k jejich principiálnímu zpochybňování.

Společenská angažovanost v Británii se vyskytuje v mnohem více podobách a častou je také občanská neposlušnost. Naproti tomu v Česku je politická angažovanost omezena především na oficiální organizace bez výrazného prvku občanské neposlušnosti či jiných radikálních aktivit. Podobně projevy společenské angažovanosti jsou v Británii mnohem častější. Důvodem je především to, jakým způsobem docházelo ke společenským změnám v obou zemích. V Česku se tak dělo zejména díky vnějším (mezinárodním) politickým vlivům a zásahům. Naproti tomu v

Británii byly příčinou především vnitřní (vnitrostátní) společenské události. Politický aktivismus v Česku více kooperuje s politickým systémem, než že by se proti němu vymezoval. Naproti tomu britský aktivismus se dokáže mnohem více vymezovat proti převládajícímu společenskému systému a zažitým normám. Evidentně máme v kultuře odporu ještě co dohánět a rozhodně není nic lepšího, než začít něco dělat tady a teď.

O dvacet let napřed ve vývoji...

Přes britskou kulturu odporu nepřistálo radikálně environmentální hnutí do Británie ze dne na den. Britské environmentální hnutí si prošlo paralelním vývojem jako to americké. Přeci jenom se environmentální hnutí jako takové zrodilo v 60. letech 20. století a aby došlo k oddělení zrna od plev, muselo nejprve dojít k oddělení ekoreformistických oblbovadel společnosti od skutečného hnutí s radikálním obsahem... Vzniku environmentálního hnutí v Británii předcházely oficiální snahy omezit míru znečištění z industriální sféry a také založení konzervačně ochranných spolků, jako byla Královská společnost na ochranu ptactva. Na začátku 60. let 20. století také vzniká radikální aktivismus za práva zvířat v podobě spolků sabotujících hony, ze kterých v 70. letech minulého století vznikla Animal Liberation Front (ALF). To je ale trochu jiná písnička...

Za počátek environmentálního hnutí v Británii lze považovat až 70. léta 20. století, na jejichž začátku vznikla britská skupina Friends of the Earth (Přátelé Země), která byla svým původem ze Spojených států, kde vznikly o něco dříve. V roce 1977 pak vzniká britská skupina Greenpeace, také původně americká organizace. Greenpeace a Přátelé Země se věnovaly tématům jako toxické látky, kácení deštných pralesů nebo jaderná energetika. Původně kontroverzní organizace se postupně etablovaly a získaly veřejnou podporu, která mohla zajistit také jejich financování.

Na konci 80. a začátkem 90. let bylo environmentální hnutí v Británii zcela institucionalizované s minimem přímých akcí. Organizace jako Greenpeace a Přátelé Země získaly velkou podporu a vzrostl počet jejich členů. Masová organizace nutně vyžadovala rozdělení na aktivisty a podporovatele, a proto došlo také k centralizaci a profesionalizaci těchto organizací. Až poté vznikl prostor pro nové environmentální radikály, kteří

využili formy grassroots (nehierarchického, necentralizovaného, zdola organizovaného) hnutí a Britové mohli kopírovat vývoj, který proběhl o deset let dříve v USA. V roce 1991 do Británie proniklo radikálně environmentální hnutí Earth First, které vzniklo v 80. letech právě ve Spojených státech. O rok později vzniklo v jižní Anglii navíc ještě radikálnější Earth Liberation Front.

Earth First se z počátku zaměřilo na dvě úspěšné kampaně: proti užívání geneticky modifikovaných organismů (1997 – 2004) a proti vládnímu programu na výstavby dálnic (1992 – 1997). Vzniklo celé anti-dálniční hnutí (anti-road movement), kterého bylo součástí Earth First. Během 90. let se podařilo pomocí taktiky blokad, sabotáží a protestních kempů celý vládní program výstavby dálnic zastavit (byl zrušen plán na několik set dálnic!!!). Kampaň se stala významným vítězstvím radikálních environmentálních aktivistů a přímé akce jako taktiky. Celé hnutí si přitom udrželo podporu veřejnosti a částečně také podporu médií. Proti výstavbě dálnic vystupovali i Přátelé Země, ale pouze mírnější formou symbolického protestu. Navíc se radikální aktivisté stali terčem jejich kritiky, a to nejen za anti-dálniční protesty. Další aktivitou radikálních environmentálních aktivistů v Británii bylo pořádání "street party", antikapitalistických protestních akcí v ulicích měst pod hlavičkou Reclaim the Streets.

Dnešní britské environmentální hnutí je tématicky zaměřeno především na problematiku klimatických změn jako současného nejaktuálnějšího ekologického problému. Tomuto tématu se věnují jak etablované ekologické organizace jako Přátelé Země a Greenpeace, tak i radikální grassroots environmentální aktivisté. Přátelé Země a Greenpeace se zaměřují především na lobování a odbornou činnost. Greenpeace navíc pořádají také akce radikálnějšího charakteru, jako bylo například obsazení benzinových pump společnosti British Petroleum v létě 2010. Změnám klimatu v kontextu klimatické spravedlnosti se věnují radikální environmentální grassroots skupiny tím, že organizují přímé akce nebo protestní kempy proti kontroverzním projektům a soukromým společnostem. Jedná se o několik skupin nebo sítí skupin, z nichž významné jsou Rising Tide, Plane Stupid, Climate Rush a Camp for Climate Action. V roce 2010 se pozornost britského environmentálního

hnutí částečně obrátila na problematiku těžby ropných písků a nově také na těžbu plynových břidlic (frakování), které velmi úzce souvisejí právě s klimatickými změnami. Vztah oficiálních britských environmentálních organizací k novým grassroots radikálním hnutím doznal změny. Zatímco antidálniční hnutí a Earth First byly oficiálními nevládními organizacemi kritizovány a odmítány, nové hnutí za klimatickou spravedlnost, které provádí přímé akce, je jimi podporováno. Například Climate Camp v roce 2010 byl finančně podpořen od britských Greenpeace...

České čekání na hejno vlaštovek

Za počátek českého environmentálního hnutí lze považovat pád bývalého režimu. Přestože probíhaly snahy o ekologické aktivity již během minulého režimu v podobě organizací jako TIS nebo Brontosaurus, lze za vznik environmentálního hnutí v Česku pokládat až založení nevládních organizací, jako jsou Hnutí Duha a Děti Země. V 90. letech minulého století vzniká také česká pobočka mezinárodní organizace Greenpeace. Hnutí Duha se během 90. let stává členem mezinárodní environmentální organizace Přátelé Země. V průběhu 90. let procházejí environmentální organizace svou radikální fází, podobně jako v 70. letech v Británii. Tematicky se tehdejší environmentální organizace zaměřují na kauzy jako likvidace obce Libkovice, dostavba jaderné elektrárny Temelín nebo výstavba dálnic. Radikálnější akce byly vedeny především formou blokády, demonstrace nebo happeningu. Přestože se někteří vůdčí členové Hnutí Duha podílejí i na ilegálních akcích, celkové směřování této organizace a celého environmentálního hnutí lze charakterizovat jako dlouhodobé umírňování. Toto umírňování je částečně vlivem peněz ze státních a evropských fondů. Kdo chce dotace, musí tomu uzpůsobit i svou činnost (jak tématem tak prostředky). Finanční stabilita přináší profesionalizaci pracovníků sdružení, po kterých již není požadováno přesvědčení a zápal, ale profesionalita v jejich specializaci. Takovýto výběr zaměstnanců a potažmo členů organizace se dále podepsal na deradikalizaci hnutí.

Během druhé poloviny 90. let se v Česku částečně objevuje i radikální environmentální aktivismus. Jednalo se právě o britské vlivy, které měly jen dočasný charakter. V českém prostředí tento prvek nevznikl

přirozeným vývojem a neuchytil se. Tento aktivismus byl zastoupen organizací Earth First pod českým názvem Země především, která se aktivizovala zejména v období okolo konání summitu Světové Banky a Mezinárodního měnového fondu v Praze v roce 2000. Dále se jednalo o pořádání několika street parties pod hlavičkou Reclaim the Streets. Tyto aktivity byly spíše ojedinělé a během posledních osmi let nevykazují Earth First v Česku žádné aktivity.

Během uplynulé dekády se české environmentální hnutí zastoupené již prakticky jen nevládními organizacemi dále vyvíjí. Dochází k praktickému vymizení přímých akcí. Environmentální organizace se pod tlakem veřejného mínění a zdrojů finančních prostředků konformizují a proměňují v odborné agentury. Jejich hlavní činností jsou lobování na legislativní úrovni, odborné poradenství, vzdělávání a účast ve správních řízeních.

Nejvýznamnějšími environmentálními organizacemi v Česku jsou pravděpodobně Hnutí Duha, Arnika a Greenpeace. Přestože mají všechny částečně jiný způsob práce a jiný poměr hlavních zdrojů financování, lze u nich vysledovat podobný rys ve vnímání veřejnosti. Sebe chápou jako odborné organizace a po veřejnosti nežádají aktivizaci, ale dary, podpisy a mandát jednat jejím jménem. Po vzoru zahraničí se Greenpeace i Hnutí Duha tématicky zaměřují z velké části na klimatické změny.

Greenpeace jsou financovaní od dobrovolných dárců a mohou si dovolit největší míru kontroverze pořádáním občasných přímých/symbolických akcí. Přesto jejich činnost stojí především na lobování. Arnika, která má minimum financí od dobrovolných dárců a 95 % plyne z grantů, provádí téměř výhradně odbornou a poradenskou činnost. Hnutí Duha je financovaná z 30 % dárce a zbytek tvoří granty a její činností je jak lobování, tak odborná a poradenská činnost. Stojí pomyslně někde mezi Greenpeace a Arnikou. Environmentální aktivismus ve své radikální podobě se v Česku vyskytuje ojediněle. Lze za něj považovat například blokádu v roce 2011 v Národním parku Šumava, kterou ovšem nelze považovat za grassroots aktivitu, především díky částečnému řízení zavedenými nevládními organizacemi.

Nadešel čas pro tvou přímou akci

V Česku se dnes nachází pouze oficiální konformní forma environmentálního aktivismu, kdežto v Británii se mimo tyto oficiální organizace nachází také radikální grassroots environmentální hnutí. Je to především odlišným kulturním kontextem, navíc v Británii vzniklo environmentální hnutí o dvacet let dříve než u nás. Před začátkem 90. let se vzniklé environmentální organizace v Británii proměnili v konformní organizace a vznikl zde prostor pro radikální environmentální hnutí. V době vzniku radikálního environmentálního aktivismu v Británii se environmentální hnutí v Česku jako takové teprve rodí. Vzniklo původně také jako radikální hnutí a podobně se během patnácti let etablovalo v konformní organizace. Nové radikální environmentální hnutí v Česku zatím nevzniklo, ale již máme podmínky v podobě společenské atmosféry nesouhlasu se systémem, inspirace ze zahraničí, mnoha environmentálních problémů (potenciálních bojů), vyklizeného bitevního pole od nevládek...

PROČ PŘÍMÁ AKCE?

Přebíráte pravomoc do vlastních rukou

Přímá akce znamená zkusit něco vyřešit svépomocí místo toho žádat někoho dalšího, aby to vyřešil za vás! Není lepší a jednodušší způsob jak převzít kontrolu nad vlastním životem a jak měnit svět kolem vás.

Pro mnoho lidí není přímá akce jen efektivní taktikou jejich aktivistického tažení, ale také filozofie, na které si zakládají svůj způsob života. Například pokud pouze neblokuje stavební práce na novém supermarketu ve vašem městě, ale také rozjíždíte komunitní zahradičeni, takže jste nezávislý na tomto supermarketu pro naplnění svých základních potřeb.

Funguje to

Užití přímých akcí v kampaních za ekologickou nebo sociální spravedlnost ve světě slavilo mnoho úspěchů. Přímé akce, obsazování území a protestní kempy v 90. letech 20. století ve Velké Británii zmenšily vládní program výstavby dálnic o 80 %. Přibližně 500 naplánovaných dálnic bylo zastaveno. Vytrhávání geneticky modifikované úrody ze země v pozdních 90. letech 20. století a na začátku prvního desetiletí 21. století pomohlo zastavit komercializaci genetického inženýrství a odstranit geneticky modifikované produkty z obchodů navzdory tlaku nejmočnějších světových semenářských a agro-chemických společností.

Proč dělat přímou akci?

Kdy jsi naposledy cítil, že jsi něco změnil vhozením lístku do volební urny? Nebo napsáním dopisu svému poslanci či senátorovi? Několik tisíc lidí se v Čechách účastnilo pochodů proti válce v Iráku a vláda nás nevyslyšela. Stejně tak dvě třetiny obyvatel byly podle průzkumů veřejného mínění proti umístění americké radarové základny v Brdech a politici byli schopni rozhodnout bez souhlasu veřejnosti. Není to důvod k

tomu, abychom ztráceli naději. Je to naopak důvod přijít se svou vlastní hrou.

Přímá akce je selský rozum. Pokud uvidíš, že někdo krade ve tvé ulici, nezačneš sepsávat petici, abys ho požádal, ať odejde. Žijeme ve světě, který nám vnucuje to, že potřebujeme vůdce a zákony, abychom byli drženi pod kontrolou a že jsme neschopní vytvářet složitá rozhodnutí a uplatňovat je, aniž by nám bylo řečeno jak. Přímá akce je způsob, jak vzdorovat právě těm lidem, kteří si myslí, že penězi nebo postavením si zajistí od nás ostatních možnost dělat si, co si zachtějí. Znamená to odmítnout akceptovat moc, kterou tito lidé mají a vzít do vlastních rukou zodpovědnost za věci, o kterých si myslíš, že potřebují změnit. Neznamená to jen tlačít na stávající držitele moci, aby rozhodli lépe ve tvém zájmu, ale rozhodnout se sám za sebe.

Co následky?

Je naprosto přirozené zajímat se o následky přímých akcí. Autority na to spoléhají. Využívají různé způsoby: buď naši frustraci nebo touhu po změnách, které jsou v souladu se všemi psanými zákony. Pokud si bude dostatečný počet z nás kupovat správné výrobky nebo bude hlasovat pro někoho „jiného“ v příštích volbách, bude vše v pořádku... Pokud si opravdu myslíš, že takový přístup povede ke skutečné změně, měl bys žít opravdu velmi dlouho. Máme na to tolik času?

Přímá akce nemusí nutně představovat (nebo zahrnovat) překročení zákona. Přesto pokud budeš čelit zájmům mocných, jako jsou korporace a vlády, pak si můžeš být jistý, že zde budou i zákony, které je budou chránit. Pokud budeme chtít být účinní, pak budou muset někteří lidé překročit zákony. Pokud zákony říkají válka nebo vykořisťování lidí a planety jsou v pořádku, ale vyjádření nesouhlasu nenásilným protestem v pořádku není, pak jsou zákony špatné.

Mnoho nejoslavovanějších světových osobností jsou „zločinci“. Gandhi měl tak dlouhý záznam jako jeho ruka. Martin Luther King, sufražetky, Aung Sang Suu Kyi, Dalajláma, Nelson Mandela, všichni z nich jsou dobře známí jedinci reprezentující tisíce jiných, kteří svůj boj uvedli v pohyb. Lidé jako ty nebo já.

Je obtížné někomu dalšímu přesně vysvětlit zákonné, ekonomické a sociální následky podílení se na akcích. Jedná se o dosti individuální záležitost, ale jednou věcí si můžete být jisti: následky za akce zůstávají bezvýznamné oproti následkům z toho, že by nikdo žádné akce nedělal. Existují aktivistické skupiny, které poskytují rady, podporu a nápady o pravděpodobných osobních následcích různých akcí v závislosti na vašich okolnostech. Některé z nich jsou i v Čechách.

Vždy si před samotnou akcí vyhledej svá práva a příslušné zákony. Uvědomění představuje sílu, takže nedovol autoritám mít převahu, protože sis včas nevypracoval svůj domácí úkol.

Rozdílné přístupy k přímé akci

Pro nezainteresovaného člověka se může přímá akce zdát spíše aktivita menšinových zájmů. Pohled zevnitř může ukázat velmi různorodou skupinu lidí jen stěží držící pohromadě, která se liší názory na to, co je etické a co je efektivní. Následující část poskytuje test pro některé tyto názory a částečné vysvětlení některých termínů, které jsou v aktivistickém kontextu vykládány různými způsoby.

Nenásilí

Pro někoho je rozhodnutí užívat nenásilné metody otázkou přesvědčení. Pokud chce budovat ekologickou, mírumilovnou a kooperativní budoucnost, měl by to dělat již teď a tady ekologickými, mírumilovnými a kooperativními nástroji. Jiní mají možná při volbě nenásilí více taktický přístup. Stát a korporace jsou ochotni a schopni vyvinout větší intenzitu násilí, než jsme schopni vyvinout my, takže zaplést se s nimi do hry, ve které téměř jistě vyhrají oni, může být pro nás nešťastná volba.

Lidé, kteří dělají přímé akce, mají mnoho různých definicí „násilí“ a „nenásilí“. Například je vniknutí do továrny vyrábějící zbraně hromadného ničení a zlikvidování všechno, co je možné, násilím nebo nenásilím? Je důležité umět mluvit o svých názorech na násilí a nenásilí, proto abys mohl nalézt (pokud je to potřeba) skupinu nebo jednotlivce na společnou akci v takové formě, které věříš, že je správná.

Akce se zodpovědností nebo akce skryté

Akci se zodpovědností vědomě plánujete se všemi zákonnými důsledky. Berete na sebe zodpovědnost za následky, které z akce vyplývají. Slovo zodpovědnost odkazuje na skutečnost, že dostaneš šanci ospravedlnit, co jsi udělal před soudem, médií a tvými přáteli. U některých akcí je toto nevyhnutelné: například pokud plánuješ užít své tělo v blokádě a policie tě na místě zatkne, pak máš velmi malou možnost tvrdit, že se nejednalo o vlastní vědomé rozhodnutí. Pro některé lidi je přijetí zodpovědnosti za akci etickou volbou, a i když mají možnost z akce uprchnout a ujít následkům, tak to neudělají.

Skryté akce, při kterých účastníci neberou zodpovědnost na sebe, jsou takové, kde děláš něco ilegálního, ale plánuješ nenechat se chytit. Pro někoho je taková volba mnohem udržitelnějším způsobem práce, což znamená, že máš volnost pokračovat jako aktivista bez veškerého času, peněz a stresu spojeného se soudními jednáními, jako to je u akcí, kde na sebe bereš zodpovědnost. Není to vždy úplně snadné rozhodnout, protože můžeš být zatčen bez toho, aniž bys to plánoval. Navíc udržet se v tajnosti může také mnohdy vyžadovat čas, stres a peníze také.

Otevřené a uzavřené skupiny a akce

Pokud je skupina nebo akce otevřená, pak se může kdokoliv přidat a je to většinou veřejně oznámeno. Poskytuje to snadné zapojení nových lidí, ale znamená to také větší obtíže z nechtěné policejní pozornosti.

Pokud je akce nebo skupina uzavřená, je to naopak – noví lidé se nemohou připojit a často se o tom ani nedozví. Je pak možné dělat věci bez toho, aby byly dopředu vyzrazeny, ale v dlouhodobém hledisku to neposkytuje možnost vstupu nových lidí.

Pro mnoho lidí je otevřenost nebo uzavřenost bez jasných hranic a připouštějí mezi oběma přístupy pozvolný přechod, což závisí na úrovni rizika a konkrétních cílech akce. Stejně jako si mnoho lidí vybírá zapojení se do akcí s větší nebo menší mírou zodpovědnosti v závislosti na situaci a možných následcích.

Aktivistická bezpečnost

„Bezpečnost“ znamená v tomto kontextu dělat preventivní opatření tak, abyste mohli provést akci bez toho, aniž by byl váš cílový subjekt na vaši akci připraven, a v některých případech také, aby nikdo nikdy nevěděl, kdo danou akci provedl. Pro některé aktivisty to také znamená znesnadnit práci příslušníkům zpravodajských služeb při sbírání informací o jejich každodenním životě jako kdo jsou jeho přátelé a kam pravidelně cestuje. Předejít tomuto druhu dlouhodobé profilace může někdy v budoucnu hodně usnadnit zvládnutí tajné akce.

Některá bezpečnostní opatření mohou zabrat mnoho času a úsilí a nemusí se zrovna nutně vztahovat na vaši konkrétní situaci. Berte také na zřetel, že pokud je bezpečnost špatně domluvená, může atmosféra tajnosti vést k tomu, že někteří lidé se cítí vyloučení, zatímco jiní se stávají významnými členy skupiny. Jinými slovy to může přispět ke vzniku neformální hierarchie ve vaší aktivistické skupině. Na druhou stranu, pokud věnujete

bezpečnosti velkou pozornost, může to umožnit, aby se vaše akce vůbec uskutečnila, a/nebo se ušetří důležitý čas a energie spojená se soudy.

Chování každého jednotlivce, které se týká bezpečnosti, má dopad na všechny ostatní, se kterými dotyčný spolupracuje. Není podstatné, když je někdo neustále a usilovně opatrný, pokud nejsou stejně opatrní i všichni ostatní. Proto je důležité, aby spolu aktivisté sdíleli informace, které o bezpečnosti mají, se zbytkem jejich skupiny a aby se na základě toho členové skupiny kolektivně rozhodli o bezpečnostních opatřeních, které jsou potřeba dlouhodobě a pro jednotlivé akce.

Tento text může obsahovat pouze základní tipy pro bezpečnost, takže se podívejte na detailnější informace v jiných zdrojích.

V dubnu 2009 bylo v Nottinghamu zatčeno 114 aktivistů během razie, kterou policie popsala jako „předběžný nájezd na klimatické aktivisty“. Policie několik měsíců sbírala informace bez jediného náznaku k zahájení této razie. Použila mix infiltrace skupiny a odposlech emailů a telefonních hovorů. Nejenže tím policie převede, aby aktivisté prováděli další akce, které již mohou mít naplánované, ale zatčení lidé jsou zataženi do drahého nechutného právního případu, který se poté vleče dlouhou dobu. Podobná taktika policie může vést až k úplnému rozkladu aktivistického hnutí, což můžeme vidět na případu rakouských aktivistů za práva zvířat, SHAC nebo českých neonacistů.

INSPIRACE PRO PŘÍMOU AKCI

Níže je sepsáno několik nápadů užívaných aktivisty, především během posledních dvaceti let ve Velké Británii. Rozhodně se kvůli nim nemusíte nijak omezovat nebo vázat – nejsou zde proto, aby definovaly nebo vymezovaly, co to je přímá akce. Všechny tyto taktiky nejsou „přímé“ samy o sobě, záleží na cíli, kterého se snažíte dosáhnout. Některé z nich, jako je vyvěšování transparentu, chtějí obvykle jen získat pozornost veřejnosti. Zahrnuli jsme je však, protože pomáhají podpořit ostatní aktivity. Klíčové je vždy myslet na to, čeho se snažíte dosáhnout a na základě toho postavit svou taktiku.

Pobíhat každý den okolo různých cílů s cyklistickým D-zámekem v ruce bez zvážení širšího kontextu pravděpodobně nikam daleko nepovede. Na druhou stranu dobře plánovaná, strategická kampaň přímých akcí s množstvím nových nápadů, které udrží autority v nejistotě, může přinést skutečný výsledek.

Inovace je tvůj nejlepší spojenec. Naši oponenti jsou často velké organizace, kterým trvá, než zareagují a zavedou nějaké změny. Čím víc na ně budete vymýšlet nové taktiky a přístupy, tím více budou muset hrát na honěnou. Vyhledejte jejich slabiny a buďte kreativní.

Plánujete zvítězit?

Pro dlouhodobou efektivitu potřebujete více než jeden výtečný nápad na akci, potřebujete hrát delší hru. Pro dlouhodobou kampaň může být těžké udržet energii. Přesto pokud strávíte nějaký čas analýzou situace a vyvíjením plánu akce, můžete zvýšit svou efektivitu a

ponechat si také své nadšení delší dobu. Vytvořit plán a vybrat nejvíce zranitelné cíle a nejvhodnější taktiku ve správný čas vám může pomoci vyhrát. Plán může také pomoci nejlépe využít čas a energii lidí, sníží možnost vyhoření a zastavení všeho z deziluze, když máte již polovinu cesty za sebou. Dlouhodobé plánování znamená, že si uděláte čas na shrnutí svých úspěchů, velkých i malých a máte možnost je oslavit.

Pro více nápadů a podpůrných plánovacích nástrojů se podívej na webové stránky skupiny Seeds For Change.

Spuštění transparentu

Transparenty již byly zavěšeny na dálničních mostech, Strakově akademii, budově britského parlamentu, chladících věžích elektráren a mnoha dalších místech. Čím více nedostupné místo, tím déle vaše sdělení na místě vydrží. Zavěšení některých transparentů vyžaduje specialisty jako lezce, ale mnohé zase nic takového nevyžadují. Někde lze zase využít akustický ekvivalent transparentu – poplachové hlášení v budově.

Okupace kanceláře

Patří mezi klasické akce s cílem narušit nějaký prostor. Aktivisté vstoupí do určité budovy (relevantní z hlediska jejich cíle) a obsadí některou její část. Někdy to jsou pouze hlavní dveře nebo foyer (zaklínit se do rotujících dveří funguje u některých výborně). Nebo to může zahrnovat vniknutí dále do budovy a převzetí kontroly nad určitou kanceláří.

Okupace můžete využít jako příležitost k tomu promluvit s personálem nebo jako možnost sběru hodnotných informací. Pokuste se prohledat kartotéku dokumentů nebo soubory v počítači. Papírové dokumenty tvořené dlouhé pracovní dny mohou být diskrétně zaměněny.

Pro lidi je většinou obtížné se koncentrovat na práci, pokud jste upoutáni k jejich skříní dokumentů a zpíváte si písničky. Aktivisté proti genetickým modifikacím byli schopni obsadit kanceláře Monstanta a obstarat si přitom kontaktní informace jeho zákazníků.

Vedoucí představitelé větších společností budou mít pravděpodobně bezpečnostní bariéry a/nebo bezpečnostní dveře na kartu. Získejte přístup listí – sjednejte si fingovanou schůzku nebo pošlete někoho rozptýlit hlídače, zatímco vy přeskočíte bariéry a pak počkáte buď diskrétně s papíry v ruce nebo v overalu a bednou s nářadím na někoho, kdo vychází a koho můžete následovat do dveří.

Etické krádeže

Zahrnují odstranění neetického zboží z regálů prodejců a navrácení ho jejich právoplatným vlastníkům. Aktivisté za lesy svépomocně vzali ilegálně vytěžené tropické dřevo z regálů maloobchodních řetězců, předali ho na policejní stanice a nahlásili obchodníky za jejich podíl na ilegálním obchodu se stavebním dřevem.

Protiváleční aktivisté plnili nákupní košíky v prostoru supermarketu produkty z okupovaných území.

Akcionářské akce

Obvykle se odehrávají na firemním výročním akcionářském meetingu. Aktivisté, kteří vlastní akcie (stačí vlastnit jednu akcii), se připojí k ostatním akcionářům a využijí příležitosti položit během panelu nějakou ztrapňující otázkou, naruší prezentaci významných zaměstnanců, rozdají „alternativní“ výroční zprávu nebo přeruší celé výroční setkání. Něco takového může být provedeno vtrhnutím na pódium, spuštěním požárních hlásičů, odstraněním zástrček do mikrofonů a ozvučení, dotknutí se dotykových alarmů (třeba vypuštěním balónek s héliem na strop) ad. Stejně techniky mohou být využity také na konferencích a veletrzích.

Akce proti náborům

Jsou užívány proti armádním a korporátním náborovým událostem, především na univerzitní půdě. Mohou zahrnovat přelepování plakátů propagujících různé akce, cedulkami „zrušeno“, zabookování všech volných míst a následné neúčasti, účastnit se debaty nebo stánku a pomalu se tázat na nevídané otázky, založit si vtipný zesměšňující stánek nebo událost ve stejné budově ve stejný čas.

Okupace

Zahrnuje užití vašeho těla k obsazení důležitého území kvůli přerušení nějaké činnosti nebo vytvoření prostoru pro vedení sporu. Někdy je nezbytné se zabarikádovat uvnitř nějaké budovy nebo prostoru. Například britští studenti obsadili univerzitní místnosti na protest proti útokům v Gaze nebo rakouští studenti proti privatizaci vysokého školství. Pracující, kteří bojovali za záchranu svých zaměstnání na větrné farmě Vestas na britském ostrově Isle of Wight, zabrali sídlo firmy, aby se pokusili zachovat výrobu ve státních rukách. Různá území bývají často zasquatována, aby se předešlo expanzi silnic, letišť nebo povrchových dolů.

Tyto okupace mohou být vylepšeny pomocí obydlí na stromech, tunelů a různých způsobů připoutání se na místě. Die-in je forma krátkodobé horizontální okupace a představuje ležení na veřejném okupovaném místě, obvykle doplněná o falešnou krev.

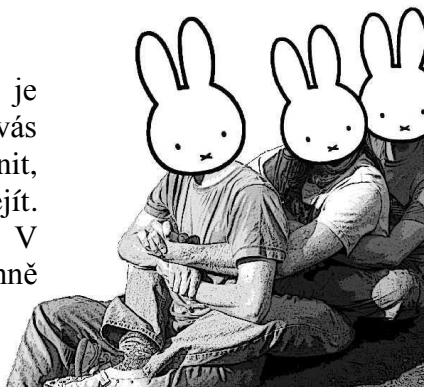
Techniky při blokadě

Blokáda je užívání lidského těla k uzavření nějakého prostoru. Vydrží obvykle mnohem déle, pokud použijete současně také nějaký trik, který ztíží vaše odstranění, jako je například vyšplhání do výšky nebo připoutání se k něčemu. Blokády často uzavírají přístupová místa, ale nemusí to vždy znamenat stát před hlavní branou. Přemýšlejte kreativně – někdy může zastavení klíčového vozidla vyřadit z činnosti všechna ostatní. Blokádami se obvykle vystavujeme do zranitelné pozice, takže už při plánování je důležité přemýšlet i o osobní bezpečnosti. V neposlední řadě by měl mít každý, kdo se někam připoutal, svého podporovatele, který ho může odemknout.

Užívání těla

Pokud nemáte kromě rukou nic jiného, pak můžete blokovat pouze položením svého těla do cesty. Sezením nebo ležením ostraže mnohem více ztěžujete vaše vytlačení či odstranění z místa, kde chcete zůstat, než při pouhém stání. Spojení rukou a nohou s ostatními blokádníky může navíc zvýšit vaši efektivitu. Schulte se a těsně si zaklesněte ruce a nohy. Vyobrazená metoda funguje dobře, ale můžete zkusit experimentovat také s kruhy a jinými formacemi.

Pokud se vás snaží vytrhnout ze skupiny, je možné využít „pasivní odpor“. Když vás budou policisté chtít z místa odstranit, ohýbejte se a odmítejte vstát a odejít. Zaměstná to minimálně několik policistů. V dostatečně velké skupině to může významně zpomalit celý proces a prodloužit blokádu.

Ovšem je pak nutné počítat s možností většího fyzického nátlaku ze strany policie.

Vteřinové lepidlo

Má výhodu v tom, že je s ním možné projít skrze detektor kovu, ale je velmi lehce odstranitelné pomocí horké mýdlové vody nebo odstraňovačem laku na nehty, takže si můžete být jisti, že tam nezůstanete déle než si přejete. Lepidlu trvá asi 30 sekund, než nezaschne, což může být v některých případech příliš dlouhá doba. Nešetřete na kvalitě, protože dostanete, co zaplatíte. V obchodě „vše za 39“ ne vždy ušetříte. Pokud chcete předejít paragrafům za „poškození cizí věci“, je vhodné přilepit se sám k sobě (ruce) nebo s přáteli k sobě do kruhu okolo neodstranitelné věci (lampa atd.). Držte své ruce nízko a své dlaně pokud možno naplocho. Nejprve si to vyzkoušejte nanečisto. Není obvyklé mít alergickou reakci, ale nejlepší je zjistit to v pohodlí vašeho domova.

Pouta na ruce

Pouta jsou dobrá k pohodlnému nošení v kapse a k připoutání se ke strojům, k branám a podobně, ale jsou snadno přeštípnutelná. Smyčky pevných pásek nebo špagátů mohou být často efektivnější a navíc jsou levnější. Je obtížné nalézt příjemná pouta. Army-shopy nebo sex-shopy občas prodávají slabá. Většina pout může být odemčeno se standardním typem klíče, který ostraha nebo policie mívá opatřené. Také občas mívají „samouvlnění“, které je potřeba před použitím upilovat nebo uštípnout.

Harris fencing neboli skládací ploty

Už léta jsou protestující lidé zataraseni pomocí všudypřítomných plátů levných 6 stop vysokých, betonem ukotvených bariér skládacích plotů.

Aktivisté Smash EDO (protizbrojní kampaně) si spočetli, že pokud to může nás zadržet venku, tak to může také držet je mimo nás – alespoň trochu. Tyto skládací ploty jsou dost lehké na to, aby dva lidé odnesli jeden panel. Dál bude potřeba další dva lidi na odnos každého podstavce. Můžete

je použit jako bariéru, když procházíte skrze policejní linii, ale mnohem zajímavěji je můžete použít k obraně plochy, kde chcete zůstat. Pokud použijete D-zámky nebo řetězy přímo na mříže, tak se můžete schovat v ohradě bez podstavců.

Na delší dobu okupace si můžete sednout a zamknout k sobě panely pomocí D-zámků okolo vašeho krku, přičemž budete sedět ve vnitřní části. To zabere větší čas vás z místa odstranit. Za daných okolností je vhodné užít i podstavce – nechcete přeci zkoušet, zda spadnou, když jsou připevněny k vašemu krku. Během okupace runwaye na letišti Stansted v Londýně si aktivisté vytvořili plot uvnitř plotu, který opět prodloužil čas jejich blokády.

Visací zámky

Zámky a řetězy připevněné na brány mohou způsobit zmatek a fungovat, zatímco ostraha pobíhá okolo a hledá klíče. Následně hledají kleště nebo pilku. Vteřinové lepidlo nebo tekutý kov v jejich zámku způsobí, že si budou muset přistříhnout vlastní zámky a koupit nové.

Cyklistické D-zámky

Cyklistické D-zámky jsou klasické nástroje na přímou akci. Jejich první zaznamenané použití bylo na protestním kempu proti silnici u Twyford Down v roce 1992. Sedí přesně na kusy stroje nebo bran a šířku lidského krku. Pokud se vám podaří „ztratit“ klíče, budou vás muset odříznout. Jako u většiny technik blokády je nezbytné mít nějaké asertivní přátele, kteří zajistí, že vás nikdo nebude zkoušet odstranit silou. Pro urychlení a usnadnění je dobré mít někoho, kdo vám pomůže připoutat D-zámek okolo vašeho krku.

Vyberte si místo pečlivě. Je důležité, abyste se připoutali k něčemu, co nemůže být odstraněno nebo odšroubováno (jako jsou pláty na kolech aut nebo nárazníky). Brány mohou být občas odstraněny z pantů, takže zvažte buď připoutání k části s panty nebo k otvírací části brány. Možná budete chtít mít u sebe jeden klíč navíc, ale mohou vás kvůli němu prohledávat. Schovejte ho někde „privátně“ na svém těle nebo ho dejte nedalekému příteli, který vás může odemknout, když to budete skutečně potřebovat.

Připoutání se na vozidlo

Pokud se připoutáte pod auto, budete potřebovat minimálně podpurné osoby pro komunikaci přímo s řidičem, kteří mu řeknou, že jste vespuďu a že pokud se rozjede, může vás zabít nebo zranit. Podpurný oj pod vozidlem je tyč dlouhá asi jako lidské tělo. Pokud vozidlo právě zastavilo, bude velmi horký – nepoutejte se k němu a myslte vlastní hlavou. Před akcí si zkuste strávit nějaký čas na parkovišti plazením, abyste se seznámil s podvozky různých vozidel.

Pokud je absolutně jisté, že vůz zrovna nikam nepojede, mějte s sebou nejméně 2 lidi, kteří si s velkým nápisem „STOP“ stoupnou před vůz a zamezí mu rozjet se. Zaparkovat jiné vozidlo v cestě by mělo být jistější, protože řidič pravděpodobně nebude zkoušet jet skrz něco, co mu může poškrábat nebo poškodit vlastní vozidlo, ale jsou známy i případy, kdy auta projížděla skrze řady demonstrantů. Třetí podpurná osoba by pak měla vejít do dveří kabiny a zkusit domluvit s řidičem vypnutí motoru.

Buďte zdvořilí a přátelští, ale neústupní. Ne všichni řidiči dodávek a kamionů mluví plyně česky, pokud můžete, dejte mu nákres na svém

letáku, který ukazuje, že je pod ním někdo připoutaný. Pro větší bezpečnost si můžete vyhledat anglické zdroje na internetu.

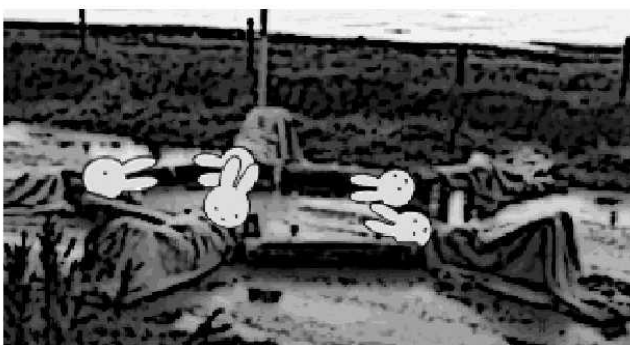
Trubky na paže

Ve světě velmi populární technikou pro obtížné odstranění skupiny lidí z nějakého místa je vytvoření řetězu lidí roztažených podél silnice či okolo nějakého pevného objektu s rukama spoutanými uvnitř trubek na paže. Zatímco máte ruce „zamčené“ uvnitř trubky, policie vás nedokáže rozpojit a odstranit. Namísto toho budou potřebovat zavolat speciální jednotku nebo hasiče, kteří jsou trénováni a mají nástroje k odstranění každé trubky na paže – to vše může zabrat skutečně dlouhý čas.

Trubky na paže jsou užitečné zejména, pokud chcete blokovat široké místo, jako jsou silnice, a současně nemáte po ruce něco, jako je brána, která vám může pomoci. V tom případě je užitečné mít něco k zajištění řetězce lidí na obou koncích – například pás stojanů lamp. Trubky na paže mohou být také užívány k obklopení věcí – od velkých kruhů lidí okolo letadel až po jednu osobu, která si spoutala své ruce dohromady do kruhu.

Trubky na ruce mohou být vyrobeny z různých odpadních materiálů. Těžké odolné trubky na ruce mohou být vyrobeny z bytelných ocelových trubek, jako je pouliční osvětlení nebo ocelové potrubí – to prodlouží dobu blokády, protože policejnímu týmu zabere delší dobu vás odříznout. Lehčí trubky mohou být vyrobeny z pevného kartónu, plechové vyrobíte ze starého okapu. Vaše volba bude pravděpodobně

záviset na tom, jak trubky na paže plánujete dopravit na místo blokády – není podstatné mít co nejbytelnější možné trubky, pokud je nemůžete dopravit, kam potřebujete.

Pro zajištění uvnitř trubek budete potřebovat smyčku pevného provazu, řetěz nebo pásku, která sedí okolo vašeho zápěstí a je zakončená karabinou; ta je běžně dostupná v mnoha obchodech, jako je železářství nebo domácí potřeby. Často používané jsou řetězy, protože policisté v minulosti natáhli nože na koncích tyček a tím se pokusili přerýznout pásku okolo ruky. Staré řetězy z kola mohou být levným řešením.

Trubky by měly být na průměr vaší oblečené ruky a 90-120 cm dlouhé. Ideálně by trubky měly mít kovovou přepážku svařenou skrz prostředek pro přichycení karabin, ale přichycení se karabinami k sobě navzájem je také možností.

Připoutání do betonu

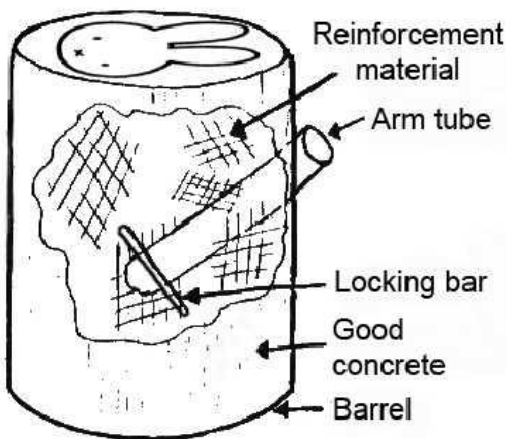
Připoutání do betonu může být vybudováno v domech, na stromech, v barelech, v myčkách, na silnici, v autech a v tunelech. Barely vyplněné betonem jsou samozřejmě velmi těžké, takže je nejlépe užít, pokud máte vozidlo (nebo minimálně nákupní vozík) k dopravě na místo nebo pokud jste schopni takové připoutání vybudovat přímo na místě protestu (například pokud jste obsadili nějaký prostor a připravujete bránit se vystěhováním).

Jsou sestaveny z trubky na paže s kovovou tyčkou skrz na dně, která je pak zasazena do betonu. Mix betonu je 1 část cementu na 3 části písku. Čím déle bude trubka v betonu zasazena, tím odolnější bude. Nejvhodnější je doba několika měsíců, což není většinou možné. Kusy náhle objevených pneumatik, kovových nástrah, šroubů, západek a kovových odřezek, které jsou přidány do směsi betonu, mohou překážet jeho rozvrtání.

Při proti-dálničním protestu v Birmingham Northern Relief, byli soudní zřízení při práci zvláště zpomaleni, když objevili, že byl přítomen a zamknut na blokádě popel jednoho z protestujících. Dave zemřel na srdeční záchvat několik týdnů předtím ve spánku, ale jeho rodina

souhlasila, že by ho smrt neměla zastavit od toho, aby byl součástí protestu proti vystěhování.

Při budování plánujte vše tak, aby byla osoba v pohodlné pozici na místě po co nejdelší čas. K uzamčení vložte paži do trubky na paži a připevněte ruku na příčnou přepážku (pomocí skoby). Pokud nebudou moci vyndat vaši ruku ven, možná budou chtít použít kombinaci různých silových nástrojů. Pokud jste udělali všechny věci důkladně, tak to zabere pořádnou dobu a bude to hlučné, prašné a trochu otravné.

Jiné formy připoutání byly sestaveny ze svařených kovových trubek na ruce ve tvaru X nebo H, které sloužily k připoutání 4-6 lidí a navíc s jednou osobou, která seděla na vrcholu centrálního spoje k dalšímu komplikování problému. K vašemu připoutání můžete také přivařit těžký předmět, aby bylo vaše odstranění obtížnější. Jsou známy užití kovových mříží, plátů oceli, kol nákladních vozů nebo vraků aut ke ztížení jednoduchého odstranění aktivistů za pomoci vozíku nebo nabráním zdvihem a odstraněním z cesty.

Jednorázová auta

Můžete si pro blokádu koupit levné auto, ale můžete být zastaveni policií, pokud vás chytí, když budete řídit auto, které je nezpůsobilé, bez technické nebo nepojištěné. Auto můžete k blokádě použít jen tak bez ničeho dalšího.

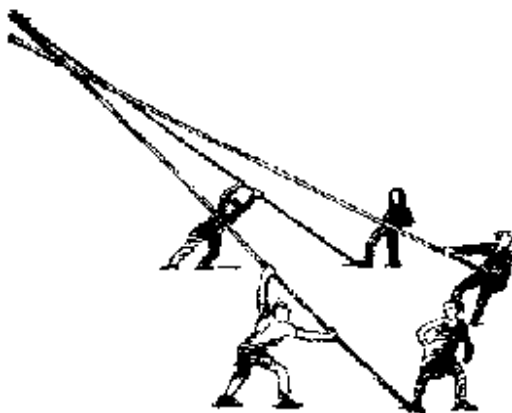
Dále můžete auto znepojízdnět proříznutím pneumatik, odstraněním kol nebo převrácením. Můžete také zkusit postavit betonové připoutání k autu, přivařením trubky na paže nebo jednoduše použít D-zámky k připoutání se k vozidlu.

Bicykly

Skupina cyklistů může zpomalit dopravu opravdu úspěšně buď tím, že blokuje dopravu přímo nebo tím, že auta okolo vytvoří kolony. Je úplně legální pro cyklisty, aby zabrali prostor po délce celé silnice, až kam se roztáhnou. Pokud projíždíte přes křižovatky, zvažte „taktiku špuntování“žívanou na Critical Mass cyklojždách.

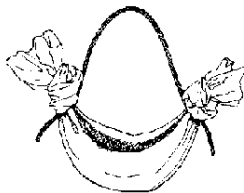
Tripody

Tripody neboli trojnožky jsou dobrý způsob, jak může malý počet lidí blokovat velký prostor. Tři tyčky jsou použity na stavbu trojnožky, která je příliš úzká na to, aby skrz ni bezpečně projelo vozidlo. Někdo pak sedí na jejím vrcholu a je obtížné bezpečně odstranit celou konstrukci. Přestože jsou mnohem více „efektivnější“ než trubky na paže (v poměru blokovaného prostoru k počtu zúčastněných lidí), jsou riskantnějším nástrojem a velmi závisí na podpůrném týmu, který je na zemi.

K tomu, abyste si to doma zkusili, budete potřebovat 3 lešenářské trubky a nějaký provaz na zajištění nohou, aby se nerozbíhaly. Dále nejméně 5 lidí a trochu prostoru a času na vyzkoušení. Přemýšlejte, jak tyče dopravíte na akci. Připevněte spojky, jak je na obrázku, a zvedněte celou konstrukci nahoru do police

trojnožky. Pamatujte na přidržení spodků tyčí, abyste zabránili jejich sklouznutí.

Konstrukce mohou být i z jiných materiálů, které jsou lehčí a

mobilnější, například z bambusových tyčí nebo lehkých užších kovových trubek spojených na vrcholu provazem. Zkuste si vyšplhat se nahoru. Nezapomeňte mít sebou klíč na odšroubování spojek.

Akce proti přepravě

Transport materiálu může často být slabý článek v jinak neproniknutelném systému. V Německu jsou pravidelné masové akce proti vlakům vezoucím nukleární materiály. Britští aktivisté zastavili metro tím, že vylezli na střechu vozu. Chtěli tak zabránit delegátům dostat se na mezinárodní zbrojní veletrh. Ve Velké Británii byly zastaveny vlaky převážející uhlí, jako například vlak směřující do tepelné elektrárny Drax (nedaleko Nottinghamu) nebo další jedoucí z povrchového dolu Ffos-y-Fran. Lety bývají cílem proti-deportačních aktivistů, kteří po vstupu do letadla odmítají zaujmout místo na svém sedadle. Zabrání tím vzletu, dokud nejsou z letadla odstraněni. Nedaleko Rossportu v Irsku byla bagrovací loď používaná k umístění pobřežního plynového potrubí zastavena aktivisty v nafukovacích kajacích.

Digger diving neboli „potápění“ bagrů a rypadel

Digger diving znamená použít své tělo k zastavení vozidel při práci a to nejen bagrů, ale také nákladních aut, rypadel, buldozerů, vrtacích aut a jiných kovových obrů, kteří jsou používáni k ničení planety. Tato strategie byla používána k zbrzdění výstavby dálnic, kácení stromů, těžby v povrchových dolech a různých výstaveb. Aktivisté zastaví stroje tím, že si před ně stoupnou, vylezou na ně nebo se k nim připoutají. Mohou si pak

vybrat, zda tam zůstanou, dokud nejsou odstraněni silou, případně se mohou pokusit předejít zatčení a uprchnou než dorazí policie.

Zastavit rozsáhlou výstavbu není tak nedosažitelné, jak to zní, ale stojí za to si zjistit pár typů o tom, jak to udělat trochu bezpečněji. Hlavní věc je být si jistý, že řidič ví, že tam jste. Nebudou totiž očekávat, že by k nim šel chodec z různých stran a pravděpodobně budou hledět přímo před sebe na

to, co dělají jejich stroje. Přijďte k nim ve směru jejich pohledu a v ruku mějte velkou ceduli s nápisem „STOP“. Jasně jim tím signalizujte, aby vypnuly motory – neočekávejte, že vás uslyší, když na ně budete křičet. Je dobré mít někoho, kdo až se zastaví stroje, dojde přímo za řidičem a nabídne mu čaj a zákusek (podpořte řidiče, aby si pauzu užil) a ujasní mu, že pokud by opět začal, mohl by někomu ublížit.

Zatím si někdo další může užít srandu a udělat si ze stroje přelézačku. Pokud budete vysoko na ramenech bagru, bude nesnadné vás odtamtud odstranit. Různá vozidla mají často na kabině střechu, která bývá mnohem pohodlnější sedadlo, především pokud nemáte rádi výšky. Vyhněte se výfukům, které mohou být velmi horké. Pro digger diving jsou na internetu dostupné různé manuály v angličtině.

Sabotáže

Mají dlouhou a zajímavou tradici. Američtí vojáci sabotovali své slastní lodní motory tím, že do nich házeli škrabky na barvu, aby tím předešli

plavbě do Vietnamu. Aktivisté proti těžbě přidávali písek do oleje v bagrech, aby jim zabránili v práci. Protiváleční aktivisté rozkopali vzletové plochy, které byly používané pro letadla bombardující Irák.

Sabotáž je jedním z neúčinnějších způsobů konfrontace některých problémů. Kvůli ohromným nespravedlnostem ve světě a nebývalým ekologickým rizikům, kterým dnes čelíme, můžeme většinu běžných akcí, které jsou provedeny bez sabotáže, vyhodnotit jako příliš nedostatečné.

Samozřejmě že sabotáže, které se týkají složité infrastruktury nebo strojů, sebou nesou značné riziko. Především pokud nemůžete dostatečně prozkoumat a zhodnotit – což je nejlepší způsob, jak tomu předejít – vše možné pro bezpečnost vlastní i všech ostatních. Sabotáže sebou také nesou potenciálně větší postih. To lze vidět na nedávných trestech pro americké aktivisty Earth Liberation Front, kteří byli odsouzeni k více než dvěma desítkám let vězení.

Přesto velkým problémem akcí, při kterých berete zodpovědnost na sebe, jako je například blokáda, je, že všichni, kdo jsou v akci zapojeni, budou zadrženi autoritami. Přitom můžete vyloučit ty, kteří si skrze společenské role nemohou dovolit být chyceni. Přímé akce, které způsobují mnoho zatčených, tak mohou mnoha lidem na delší dobu zavinit neschopnost účastnit se dalších akcí. Soudní líčení za vytrhávání geneticky modifikované úrody byla proti aktivistům účinné pouze v dlouhodobém měřítku, protože většina akcí byla provedena skrytě, což zajišťovalo, že relativně malý počet lidí byl schopen zabránit šíření pylu ze stovek míst. Pokud hodláte dělat něco podobného bez toho, aniž byste byli chyceni, budete potřebovat myslet na věci jako otisky prstů, DNA a další forenzní důkazy, které vás mohou s akcemi spojovat. Rozhodně si zjistěte maximum informací o aktivistické bezpečnosti.

Vytvořit něco pozitivního

Často je prostě nezbytné vytvořit něco, co sami chcete. Může to být také součástí kampaně proti něčemu: příkladem je rozdávání vegan burgerů zdarma před McDonaldem. Ale může jít jen a jen o pozitivní záležitost.

Food Not Bombs skupiny snižují odpad získáváním freeganských potravin, aby mohli vařit jídlo zdarma pro ty, kteří ho potřebují. Skupiny jako Guerilla Gardeners zakládají komunitní záhonky na zanedbaných veřejných prostorech. Squaterské akce mění opuštěné budovy v prostory výtvarných exhibicí nebo sociální centra. Cyklisté zaplňují ulice na Critical Mass cyklojízdech.

Založení nebo připojení se k družstvu bytovému, pracovnímu nebo spotřebnímu jsou skvělé způsoby, jak vybudovat něco pozitivního a současně uspokojit své potřeby. Založit squat, vařit své vlastní pivo, spravit svůj starý bicykl a začít ho používat. To je několik jednoduchých způsobů vytváření pozitivních alternativ ve světě, který se pokouší změnit veškerý prostor, jídlo a zábavu na komodity.

Setkávání a komunikace – základní bezpečnost

Komunikace je důležitá věc, na kterou se zaměřte proto, aby policie nemohla v předstihu zjistit, co plánujete, díky tomu, že bude schopná odposlouchávat vaše setkání nebo sledovat vaše emaily a telefonní hovory. Pro některé lidi je těžké vůbec uvěřit, že se to skutečně děje. Přesto někteří britští aktivisté již našli štenice ve svých domech a autech nebo se zjistilo, že jejich telefonní hovory jsou nahrávány. Ale i v Čechách již bylo zjištěno, že při některých událostech policie odposlouchává telefony nebo vysílačky aktivistů. Protože nemůžete s jistotou vědět, zda se to neděje i vám, je nejbezpečnější předpokládat, že tomu tak je. Není to v žádném případě důvod, abyste byli paralyzováni a nedělali nic! Několik jednoduchých opatření vám umožní být o krok napřed.

Pokuste se mluvit o akci a nastavit porady pouze a jen face-to-face. Telefony, emaily a dopisy mohou snadno číst nebo odposlouchávat policisté nebo šikovní soukromí bezpečnostní pracovníci. I když máte vychytané heslo nebo šifrujete své emaily, mohou snadno zjistit, kdo komunikoval s kým. To se nemusí zdát jako příliš velký provar, ale nevíte, jak mohou být tyto informace dále využity. Například pokud je někdo z vás zatčen, tak se zbytek náhle může stát rovněž podezřelý pouze proto, že vědí o tom, že jste plánovali akci společně.

Pokud máte mobilní telefon, nechávejte si ho během meetingů nebo akcí doma. Mobily nejsou používány jen jako odposlouchávací zařízení, ale mohou být užity k zjištění, kde se právě nacházíte. Takže pokud se skupina známých aktivistů sejde na jednom místě a pak si všichni vypnou své mobilní telefony ve stejný čas, tak je to zajímavá stopa o tom, kde se meeting odehrál a kdo se ho zúčastnil. Takže pokaždé, když můžete vyřadit váš telefon vyjmutím baterie a simky (u některých telefonů nemusíte), nechat ho doma nebo ho poslat na procházku s kamarádem, je to nejlepší volba.

Vyberte si místo setkávání, které není aktivistickou výkladní skříní. Pro méně riskantní akce může být v pohodě kavárna nebo dům méně známého aktivisty. Některé hospody nebo bary mívají oddělené místnosti, které můžete použít pro meeting během dne, ale nerezervujte si je z domácího telefonu nebo neužívejte pokaždé stejné místo. Pokud vyžadujete velkou opatrnost, udělejte váš meeting venku při procházce dostatečně daleko od budov a míst, o nichž si myslíte, že lze odposlouchávat.

Jisté klíčové informace je nejlepší neříkat nahlas. Tečky ve vašem diáři mohou být způsob zafixování si termínu. Napsat věci na papírek, který později spálíte, je také možností. Obecně buďte také opatrní před různými signály vykazujícími, že vůbec plánujete nějakou akci. Pokud máte náhle mnoho telefonních hovorů se stejnými lidmi nebo šifrujete své emaily, když jste to nikdy dřív nedělali, může to být dostatečné znamení pro zvýšení pozornosti policie.

ZAČÍNÁME S PŘÍMOU AKCÍ

Afinitní skupiny

Afinitní skupiny jsou malé skupiny lidí, kteří se spojí dohromady k přípravě a provedení přímých akcí. Někdy jsou takovéto skupiny utvořeny pouze na jednu jedinou akci, ale často vznikají skupiny, které organizují a dělají akce po několik let. Afinitní skupiny fungují nejlépe, pokud mají lidé něco společného (nějakou spřízněnost). Ideální situace může být ve skupině lidí, které máte rádi, kteří žijí lokálně, mají podobné množství času na dělání akcí o stejném problému použitím stejné taktiky. Pokud není vaše situace ideální, nemusí vás to odradit od uskutečnění alespoň některých věcí.

Realizovat akce v afinitních skupinách je efektivní. Když plánuje 10 skupin po 10 lidech každá svou vlastní autonomní akci, může být daleko efektivnější než 100 lidí, kteří se snaží dělat něco dohromady. Malé afinitní skupiny vám navíc umožňují dělat akce s ostatními členy skupiny bez ztráty přímé demokratické (rovnostářské) kontroly nad vším, co se chystáte udělat. Všechna důležitá rozhodnutí mohou být učiněna ve skupině, i když se podílíte s dalšími skupinami na hromadné akci. Afinitní skupiny mohou fungovat, pokud všichni členové jednají při akci a společných setkáních jako rovní jedinci. Aby to dlouhodobě fungovalo, promýšlejte vzájemné sdílení dovedností a schopností a nechte kolovat úkoly tak, aby se nikdo nestal neformálním vůdcem.

Vytvořte společnou základní dohodu

Pokud naleznete vhodné parťáky pro afinitní skupiny, je důležité nejprve vypracovat základní dohodu. Může to zabrat nějaký čas, ale pokud jste se dopředu shodli na pravidlech akce, můžete pak věřit navzájem reakcím ostatních, i když se dostanete do vypjaté situace.

Otázky na zvážení pro vaši afinitní skupinu:

Je vaše afinitní skupina otevřená nebo uzavřená? (tzn. zda se mohou ke skupině připojit noví lidé)

Jak vytváříte ve skupině rozhodnutí?

Co jednotliví členové od skupiny očekávají?

Jaké má každý člen postoje k... (poškozování cizích věcí, mainstreamovým médiím, případnému zatčení)?

Jakou má každý člen definici (ne)násilí a přístup k němu?

Počítače - základy bezpečnosti

Pokaždé, když navštívíte nějakou internetovou stránku, je při přístupu váš počítač zalogován. Pokud jste pod dohledem, pak samotné prohlížení webové stránky a mapy vašeho cíle může být pro někoho dostatečnou informací, aby se dopracoval vašeho plánu. Rovněž pokud se pátrá, kdo provedl nějakou akci, mohou být záznamy z vašeho počítače zpětně použity jako důkaz nebo stopa, že jste byl organizátor této akce.

Pokud chcete těmto věcem předejít, pak je nejlepší možností dělat váš průzkum z internetové kavárny. Vyber si nějakou, která není poblíž vašeho domu (nebo není ve vašem městě) a nepoužívejte ji příliš často nebo ke čtení jiných osobních věcí na internetu. Dávejte pozor, zda dveře a vnitřní prostor není sledován kamerovým systémem.

Jinou možností je použití softwaru, jako je TOR, který vám umožňuje prohlížet internet anonymně přímo z vašeho domova. Přesto má svá omezení. Podívejte se na internet pro více detailů. Ideálně najdi někoho, kdo již ví, co je potřeba k založení a vysvětlení, jak dalece mu můžete důvěřovat.

Plánování

Pokud jste přesvědčeni, že se na všechny můžete spolehnout, nebrání vám nic v tom, abyste začali plánovat. Pro dlouhodobou skupinu to může

znamenat vytvoření strategie nějaké kampaně, pro krátkodobou skupinu to může být jen jedna akce.

Základní přehled

Následující část poskytuje jen velmi základní náčrt, který by měl pomoci při plánování akce a kampaně. Více detailů o plánování akce, jako je provedení průzkumu, následuje níže.

Začněte s jasným vymezením svého cíle. Berte to jako zásadní a důležitý krok. Můžete pracovat efektivně pouze v případě, pokud víte, čeho se snažíte dosáhnout.

Je dobré si vymezit jak dlouhodobé, tak krátkodobé cíle. Vaším dlouhodobým cílem může být předejít klimatickým změnám nebo ukončit obchodování se zbraněmi. Oba jsou bezpochyby správné, ale pravděpodobně mnohem dříve, než jich dosáhnete, docílíte jednorázových přímých akcí nebo kampaní. Rozdělte si proto vaše cíle do více zvládnutelných a menších kroků. V kampani se například můžete pokusit předejít záměru na otevření zbrojovky a v jednorázové akci se můžete pokusit krátkodobě přerušit zbrojní veletrh.

Pravděpodobně začnete vytvářet nápady na různé akce ještě dříve, než si jasně rozmyslíte a vytyčíte své cíle, ale pokuste se nejít s nimi příliš daleko, dokud neuděláte průzkum. Pokud vyjde najevo, že váš zbrojní veletrh je v budově se 20 různými vchody, většina delegátů dorazí helikoptéry a zbraně jsou již uvnitř budovy, nebudete ho jistě narušovat tak, že zablokujete hlavní vchod. Podobně pokud se zaměříte na společnost, která má veliké zisky z tržeb, pak kampaň založená čistě na pokusu způsobit ekonomické škody této společnosti může být prohraná bitva, protože se pokoušíte tlačit kámen směrem do kopce.

Zeptejte se sami sebe na otázky jako: Co je příčina věcí, které chcete změnit? Kdo v této věci rozhoduje a jakým přístupem je nejpravděpodobnější možnost ho ovlivnit? Je někde slabý článek? Například finančně zranitelné firmy? Kdo je na vaší straně a může s vámi

spolupracovat? Jak trvalá by měla být vaše akce nebo kampaň, aby měla nějaký výsledek?

Pokud jste vypracovali, kdo nebo co může být dobrým cílem pro vaši akci nebo kampaň, pak můžete zabrousit do větších detailů vaší taktiky. Pokud plánujete kampaň, přemýšlejte nad tím, jak můžete zkombinovat různé akce v pořadí, aby vystupňovaly nátlak na váš cíl, namísto toho začít akci desetiletí a pak skončit, protože jste využili všechnu energii a dobré nápady hned na začátku.

Nespotřebujte samotným plánováním příliš mnoho energie a času. Dobře naplánované akce jsou mnohem efektivnější, zábavnější a bezpečnější, ale věčné přehnané plánování může znamenat, že nikdy nezačnete se samotnou akcí a nic neuděláte. Někdy může něco takového zafungovat jako něco, z čeho se lze poučit. Je super si také udělat čas na to se sejt a zhodnotit, jak to šlo během akce, přemýšlet o tom, čeho jste dosáhli, jak se kdo cítil a poučení z toho použít pro příště. Stejně tak během kampaně buďte neustále schopni přehodnotit své plány, reflektujte, zda se věci mění způsobem, ve který jste doufali, nebo zda potřebujete změnit svou taktiku, aby odpovídala novým okolnostem.

Příprava - základní bezpečnostní tipy

Pokud nakupujete materiál a nářadí, pak za ně platte v hotovosti, váš bankovní výkaz zaznamenává, co jste si kdy koupili. Toto je druh informací, který již v minulosti vedl k usvědčení lidí.

Pokud pro svou akci užíváte telefon, pak se snažte mít „čisté“ telefony i simky, které nebyly užity dříve s nikým ve spojení s vámi nebo akcí. Sežeňte si nový telefon nebo nějaký z bazaru, zaplatte ho v hotovosti a mějte telefon rozebraný (baterie i simka vyjmuté z telefonu), dokud ho nebudete používat. Pokud budete dobíjet baterii, udělejte to na veřejném místě, které není nijak spojeno s vámi, na koupi kreditu použijte dobíjecí terminály a platte v hotovosti.

Vaše domácí úkoly – průzkumy a hodnocení

Mnoho z vašich prvních průzkumů může být provedeno pomocí internetu (přečtěte si část o počítačové bezpečnosti, jak to udělat co nejlépe). Prohlídněte si webovou stránku vašeho cíle, přečtěte si informace o něm v článkách v médiích a průmyslových magazínech. Přemýšlejte o tom, která jednotlivá místa mohou splnit účel vašeho cíle – chcete se zaměřit na několik klíčových jednotlivců v jejich kancelářích nebo chcete snížit zisky z jejich tržeb tím, že narušíte provoz výroby?

Pokud jste vybrali místo, potřebujete o něm zjistit vše, co je možné, kvůli rozhodnutí, jaká forma akce zde může zafungovat. V začátku je dobré udržet si otevřenou mysl a shromážďovat nové informace, které mohou být užitečné pro různé formy akcí. Dobré místo, kde začít, je hlavní přístupová cesta do/z cíle – jděte na mapové stránky a podívejte se na satelitní snímky místa, jako jsou na Google Earth. Někdy jsou k dispozici i fotografie místa. Dále budete potřebovat udělat osobní průzkum místa, ale přitom nechcete být příliš nápadní. Mějte dopředu připravený krycí příběh na vysvětlení vaší přítomnosti na místě. Můžete získat přístup na některá místa předstíráním, že jste ztraceni nebo že hledáte toalety nebo máte sraz s někým, kdo tam pracuje, případně můžete fňgovat doručovatele. Můžete také připravit fňgované setkání tím, že se budete vydávat za zainteresovaného studenta, potenciálního klienta nebo novináře. Pokuste se obléknout tak, abyste zapadli mezi ostatní lidi v dané oblasti, a pokud je potřeba, abyste splynuli, použijte auto.

Pokud plánujete svou akci na určitý den nebo čas, udělejte průzkum v podobný den nebo čas, abyste tím získali realistický obraz možných podmínek na daném místě. Nejlepší je jít s někým dalším, protože si zapamatujete více detailů a můžete si pomoci vzájemným krytím. Zajímavou možností je partnerský pár, který může vzbuzovat menší podezření.

V detailech buďte konkrétní a přesní, jak jen je to možné, protože mohou být užitečné při plánování samotného provedení vaší akce. Ujistěte se, že jste si tyto informace zapsali hned, jak to je možné, bez toho, aniž byste

dali najevo, co děláte. Vyfotit si místo se může určitě hodit. Můžete to zkusit udělat tak, aby to nebylo příliš nápadné.

Jaké informace potřebujete získat?

Přístup na místo a zpět z něj - Přístupy autem, veřejnou dopravou, kolem a pěšky mohou být všechny užitečné. Kde jsou přístupová místa pro auta a pěší? Kde jsou požární únikové východy? Buďte konkrétní – například počet, typ a velikost dveří. Pozorujte, jak většina lidí přijíždí a odjíždí a co si oblékají. Mohli byste splynout s nimi, pokud uděláte to samé? Také přemýšlejte o vašich použitelných únikových cestách a kde mohou čekat úniková vozidla v okolí bez toho, aby byla spojena s vaší akcí nebo byla zachycena kamerovým systémem.

Nákres a infrastruktura - Pro jakoukoliv akci je dobré znát základní nákres budovy nebo místa. V závislosti na akci můžete také potřebovat otevřený přístup do určitých míst. Kde potřebujete nebo chcete být a jak se tam chcete dostat? Kolik lidí potřebujete na blokádu vstupu, můžete se připoutat D-zámekem ke dveřím nebo mřížím? Buďte konkrétní, jak jen to půjde – jak vysoko je střecha, na kterou chcete vylézt, jak velký transparent budete potřebovat, jak daleko jsou kliky na dveřích atd. Detaily mohou být odhadnuty přesně z fotografií – rozměry můžete porovnat s předměty známé velikosti, například lidí. Můžete také počítat kroky vzdáleností.

Zabezpečení a monitoring - Můžete prostě vejít dovnitř nebo potřebujete ID/přístupovou kartu? Jsou na místě bezpečnostní strážci nebo policie a co konkrétně monitorují? Jsou spolu nějak vzájemně ve spojení? Kde je kamerový systém na místě a na příjezdových cestách? Je to monitorované živě, na záznam nebo oboje? Přemýšlejte nad tím, jaké jsou pravděpodobné reakční časy ostraha na různých místech a na různé druhy aktivity. Také mějte na paměti, zda je v době akce ostraha slabá, kdy a jak může být posila ostraha povolána na místo a jak tomu můžete předejít.

Policie - Je pravděpodobné, že nějaká bude v době akce na místě? Kde je nejbližší policejní stanice a jaký je pravděpodobný čas jejich odpovědi?

Myslíte, že mají nějaké zkušenosti s vaším druhem protestu? Jak budou pravděpodobně reagovat? Jak daleko je nejbližší jednotka specialistů?

Cíle a taktiky - Podle provedeného průzkumu promyslete, jaká taktika může fungovat pro dosažení cílů vaší akce. Také promyslete choreografii – budete např. potřebovat lidi na rozptýlení nebo blokování ostražky?

Dotazení vašeho plánu

Pokud již máte všechny své informace nasbírané, potřebujete vypracovat svůj plán do detailu. Shromážděte všechny informace dohromady, vyberte bezpečné místo na setkání, kde ve skupině dáte vše dohromady a vychytáte všechny detaily toho, co uděláte. Podívejte se na bezpečnostní tipy o komunikaci a setkávání.

Otázky na zvážení:

Jak budeme reagovat pokud... (zasáhne policie, někdo použije násilí, atd.)?

Jak budeme reagovat na lidi, se kterými se při akci střetneme? (okolostojící, policie, pracovník společnosti apod.)

Jaké příležitosti případně využijeme? (Co uděláme, pokud bude plán umístěn před kancelář, ale vyskytne se šance vniknout dovnitř budovy? Jaký to může mít vliv na skupinu?)

Co udělat, když se někdo z nás bude cítit, že má potřebu z akce odejít?

Ujistěte se ve všem tím, že se vrátíte zpět k dohodě vaší afinitní skupiny a vašim cílům, které jste si odsouhlasili na začátku. Shoduje se stále vaše akce se všemi dlouhodobými cíli vaší kampaně? Ověřte si, že všichni členové jsou plně spokojeni s vaším plánem a že se nejedná jen o několik nadšených hlasů, které to rozhodli za celou skupinu. Pro mnoho lidí nejsou přímé akce v afinitních skupinách jen o změně okolního světa. Je to také o modelování více rovnostářského a participativního způsobu organizace uvnitř vaší skupiny. Pokud nenasloucháte vzájemně svým zájmům ve vaší

skupině, nemůžete cíle dosáhnout a vaše plány tím mohou být mnohem spíše oslabeny.

Navíc se pokuste, ve světle všech dohodnutých obecných principech, předpovědět, co může za různých okolností během akce nastat a promyslet, jak budete reagovat. Usnadňuje to dělat následně společná rozhodnutí rychle a cítit se na akci bezpečně, protože důvěřujete svým parťákům, že na vás berou ohledy a nedělají nic, s čím byste nebyli spokojeni. Znamená to si také vytvořit mnohem větší flexibilitu vašeho plánu – jste pak schopnější využít neočekávané příležitosti nebo předejít nevíтанému vývoji událostí.

Strategie úniku a právní plán

Kdy plánujete odejít a jak se každý člen dostane na bezpečné místo, až začnete odcházet?

Diskutujte dopředu, jakou obranu, pokud nějakou, můžete použít, když se věci dostanou k soudu. Pokud se zajímáte o související nebo podobné případy, můžete se ujistit, zda bude vaše akce natolik „zlá“, aby byla dotažena před soud (který někdy může být mnohem příznivější). Většina „běžných“ protestů končí u přestupkových komisí, kde je méně pravděpodobné vyhrát na základě etické argumentace. Jsou lidé připraveni

na čas a stres zahrnutý v právním boji, nebo budou upřednostňovat přiznání viny, aby se zbavili problémů? Pokud se v tom členové skupiny rozcházejí, jak zajistíte, aby si různými přístupy nepodkopávali své strategie?

Předtím než půjdete do akce, byste se měli všichni účastnit právní porady. Tato příručka se tomuto tématu řádně nevěnuje. Můžete si získat více informací na webových stránkách Anarchistického černého kříže nebo stránkách Ligy lidských práv.

Úkoly a role

Snažte se je sdílet tak, aby stále stejní lidé nedělali stále stejné věci. Pomůže to každému jednotlivci si vybudovat své schopnosti rovnoměrně s ostatními a předcházíte tím vyvinutí neformální hierarchie. Některé role jsou vypsány níže. Jen zřídka budete potřebovat všechny tyto role a někdy nebudete potřebovat žádné z nich. Nejdůležitější věcí je, aby si lidé byli vědomi, co zahrnuje jejich role dříve, než ji na sebe vezmou, a byli připraveni se jí během akce držet.

Transport - Mnoho akcí potřebuje vozidla a vozidla potřebují řidiče a navigátory. Ve většině případů potřebují řidiči předejít zatčení, aby mohli odvézt lidi také zpět z akce.

Podpora na policejní stanici - Pokud jsou lidé poprvé zatčeni nebo se kvůli tomu cítí úzkostlivě, můžete jim pomoci, když budete mít někoho, jehož úkolem bude podpořit je. Tato osoba by měla mít základní informace o každém členovi skupiny: jméno, kontakty na všechny, se kterými se jednotliví zatčení chtějí spojit, pokud budou zatčeni atd. Zatčení aktivisté mohou této osobě zavolat z policejní stanice a ti pak dále předají informace o tom, kdo byl zatčen a kam byl poslán. Tímto způsobem mohou koordinovat podporu zatčeným, kontaktovat právníky a po propuštění vyzvednout lidi z policejní stanice.

První pomoc či zdravotník - Čím více je lidí, kteří mají znalost nějaké lékařské péče, tím lépe, ale při některých typech akcí je moudré mít alespoň jednu osobu, která zvládá první pomoc.

Právní pozorovatel - Zůstává na okraji akce a je zodpovědný za ohlídnání aktivistů, kteří se podílejí na akci, pokud je policie neadekvátní nebo někoho zatýká. Měl by sbírat podrobné poznámky o interakcích s policií včetně jmen zatčených, čísla policistů, co se přesně kdy a kde odehrálo. Kamera nebo foťák jsou velmi užitečné. Pokud jste právní pozorovatel, neznamená to, že vás nemohou zatknout.

Podpora akce - Poskytují přímou podporu pro ty, kteří se účastní akce. I tito lidé mohou být zatčeni, ale snaží se tomu předejít. V závislosti na průběhu akce to může znamenat přinést vodu a zásobu jídla účastníkům akce nebo udržovat účastníky akce pozitivně naladěné a informované. Pokud jsou někteří aktivisté připoutáni, tak je užitečné mít s sebou osobu, která je připravená vyžadovat zastavení dopravy a objasnění policii, pracovníkům a bezpečnostním strážcům, že účastníci akce mohou být zraněni.

Účastník akce - Jsou to aktivisté provádějící samotnou akci (lezení, spoutání se, sezení atd.). Měli by být technicky připraveni udělat všechno, co plánovali, být dobře odpočatí, nasycení a klidní. Jednou to vyjde na každého z vás a už nebudete chtít jinou roli! Na tomto seznamu jsou ti poslední na konci z dobrého důvodu. Jsou schopni být „hrdiny přímé akce“ pouze, pokud mají podporu, kterou jim zajišťují lidé, kteří mají ostatní role.

Skupinky partnerů

Ve vaší afinitní skupině se můžete dohodnout na rozdělení do menších skupinek po 2–3 lidech a domluvit se, že tito lidé na sebe budou vzájemně ve skupince dohlížet jako partneři. Tyto skupinky partnerů se označují jako „buddies“. Mít partnery by mělo znamenat nebýt na akci nikdy sám. Je méně pravděpodobné, že se ztratíte nebo budete zapomenuti a máte někoho, s kým opouštíte scénu, pokud potřebujete z jakéhokoliv důvodu skončit.

Dopředu si ověřte, že jste připraveni:

- Víte, zda váš partner má nějakou zvláštní (např. lékařskou) potřebu.
- Sledujte, že je váš partner stále s vámi, kdykoliv se skupina posunuje dál.
- Ujistěte se, zda je váš partner fyzicky v pořádku, a opatřete mu jídlo / pití / teplé oblečení / lékařskou péči, pokud se mu toho nedostává.
- Kontrolujte emocionální stav vašeho partnera a pokuste se ho uklidnit nebo mu zajistit pohodlí, pokud je třeba.
- Pokud váš partner chce z jakéhokoliv důvodu odejít z akce, jděte s ním.
- Pokud je váš partner zatčen, podpořte ho. Může to znamenat poskytnutí podrobností o něm, osobě, která dělá zákonnou podporu, nebo zařídit někoho, kdo se s ním setká, až bude odcházet z policejní stanice.
- Pokud je váš partner v nouzi, pomozte mu: to může znamenat zavolání ambulance, nalezení první pomoci nebo požádání někoho s foťákem, aby zaznamenal situaci.

Věci na přípravu

Sežeňte si všechny nástroje, o nichž si myslíte, že je budete potřebovat, co nejdříve, a pokud můžete, vyzkoušejte si je. Platíte za ně v hotovosti a předejděte nákupu většího množství čokoliv podezřelého na jednom místě, protože to zjednodušuje vystopovat zpětně místo koupě a dále také vás.

Pokud potřebujete transport, mělo by to být auto nebo dodávka? S autem budete potřebovat řidiče, a pokud si vozidlo pronajmete, ujistěte se, že má v pořádku papíry.

Předejděte situaci „barva na transparentu je stále mokrá“ (užitečný může v tu chvíli být vysoušeč vlasů; pokud jste skutečně v časovém tlaku, tak barevné lepící pásy se mohou proměnit v dobrá instantní písmena). Pokud zahrnete propagandu nebo kostýmy – kde vezmete materiál a kdy je vyrobíte?

Budete pravděpodobně potřebovat získat nebo napsat leták. Kdo je vaše cílová skupina? Možná bude vhodné napsat více různých textů: pro veřejnost a pro zaměstnance společnosti, na kterou se zaměřujete. Napište tam užitečná fakta a obrázky vystihující vaši akci, které mohou jít do zpravodajství. Dobré informace můžete získat od různých nevládních organizací. Lidi mají jen malý rozsah pozornosti, takže čím stručnější budete, tím lépe.

Osobní příprava

Co si vzít sebou?

- 200 Kč (nebo jinou odpovídající částku) pro nouzovou přepravu a drobné na telefon
- Čepici nebo kapuci a sluneční brýle – ochrana nejen před sluncem, ale také od dotěrného monitoringu policie
- Hodinky seřízené na stejný čas s vašimi partáky
- Kapsy na zip a batoh

- Oblečení – několik tenkých vrstev, dlouhé kalhoty, vybavení proti dešti, pevné boty
- Léky, které můžeš potřebovat, i pokud jsi dlouho neměl problém, a předpis, pokud ho naleznete (protože vám jej mohou policisté vzít). Vezměte si kapsičku na zápěstí se svými zdravotními potřebami, na které je napsáno, o co jde, a řekněte ostatním parťákům o svých zdravotních problémech a komplikacích, zejména jako je astma, epilepsie, cukrovka, těhotenství, srdeční problémy, alergie.
- Zásoby – mnoho jídla a vody. Pokud dehydrujete nebo máte nízkou hladinu cukru v krvi, můžete být dezorientovaní a oslabenější. Jezte často.

Bezpečnost - příprava domova

Pokud jsi zapojen v akcích, které stojí autority mnoho peněz, je pravděpodobné, že poté, co tě zatknou, budou také prohledávat tvůj dům. Prohledávání domovů jsou využívány ke sbírání důkazů proti vám – například zda jsi byl „organizátor“ akce, jaké jiné věci můžete plánovat v budoucnu, nebo kdo další může být zapojen.

Varujte všechny, kdo s vámi sdílí dům. Podle zákona může policie prohledávat pouze prostor, ke kterým máte přístup – to zahrnuje společné prostory, ale ne pokoje ostatních obyvatel, pokud bydlíte ve sdíleném domě. Zajistěte, abyste měli všechny věci týkající se elektronických dat (bez ohledu zda jsou kompromitující nebo ne) mimo prostory domova, protože může trvat měsíce dostat vše zpět. Také „vyčistěte“ svůj dům od všech papírů spojených s akcí – spal kompromitující věci jako plánky, zbav se oblečení používaného na akcích a upravte si osobní adresáře, aktivistickou literaturu, elektronická data mějte v domě ne-aktivistických kamarádů. Skladuj svůj telefon u jiného kamaráda, aby to nevedlo k odhalení hlavní skrýše.

Co si s sebou nebrat?

Než vyrazíte, tak si vždy vyprázdněte batoh a kapsy. Berte si jen to, co opravdu potřebujete. Zejména si s sebou neberte:

- Šperky – nechte je doma. Svažte si vlasy a ostříhejte nehty. To všechno
- vám pomůže předejít zranění. Vlasy se vám mohou dostat do očí a poskytují policii skvělý způsob, za co vás chytit.
- „Útočné zbraně“ – cokoliv špičatého a ostrého (například nůž nebo šroubovák)
Ilegální drogy, alkohol (narušují váš úsudek)
- Kreditní karty nebo jiné zbytečné dokumenty (navíc s čipy), kromě občanského průkazu a kartičky zdravotní pojišťovny
- Diář nebo záznamník s adresami – policisté budou rádi za telefonní čísla na vaše partáky.
- Mobilní telefony. Vždy a opravdu! Z dobrých důvodů je nechávejte doma. Určitě použijí Vaš seznam kontaktů a mobil může navíc posloužit jako sledovač vaší trasy. Mohou ho také použít na odposlech v aktuálním čase.

Mediální pokrytí

Hraní si s médii je riskantní hra, ale pokud ji hrajete, můžete občas zvýšit dopad vaší akce. Minimalizujte riziko tím, že se pokusíte předpovědět jejich reakci a dobře se na ni připravit. Pokud je pro vás zaznamenání akce důležité, udělejte příležitosti na fotografování a zajistěte, ať důvěryhodný fotograf pořídí zásadní včasné snímky. Zajistěte, že bude někdo schopný předat tyto snímky rychle novinářům zajímajícím se o dané téma – anonymní účet pro sdílení fotek přes internet může být užitečný.

Nevěřte médiím. Pokud je riziko, že autority budou schopny zastavit vaši akci, není moudré poslat tiskovou zprávu, dokud jste neskončili. Budete potřebovat někoho s telefonem a počítačem, aby to udělal hned po akci a

mohl provést případné úpravy a dodatky, které nemůžete dopředu předpovědět.

Vaše tisková zpráva by měla být poslána v těle mailu a měl by následovat podpůrný telefonní hovor k ujištění, že byla zpráva doručena. Zajistěte si tiskové kontakty v předstihu. Nezapomeňte také na nekorporátní média. Tisková zpráva by měla být jedna strana A4. První odstavec by měl vysvětlit kdo, proč, kde, co za situaci, následováno dvojicí citací, které vysvětlují vaše poselství. Neměli byste mít více než tři klíčová poselství. Můžete podat doplňující informace a zdroje v poznámkách na konci. Zvažte, zda mít mediálního mluvčího, který by se měl dopředu cvičit v tázání a odpovídání. Pro více informací se podívejte do publikace Aktivistův průvodce po mediální galaxii, která je dostupná on-line.

BĚHEM AKCE

Akce samotné jsou nepředpověditelné. Je příliš mnoho věcí, které mohou být nakonec jinak, než jste si naplánovali nebo se mohou během akce náhle změnit. Plánování a příprava rozhodně pomůže, aby se věci odehrávaly alespoň částečně podle vašich očekávání, ale současně byste měli být pozorní a připravení během akce okamžitě reagovat na nenaplánované okolnosti. Být skupinou, která strávila nějaký čas vzájemným poznáváním, a cítit se spolu všichni fajn vám pomůže táhnout za jeden provaz jako tým, a pokud je potřeba, tak také podpořit jeden druhého. Zkuste si dopředu natrénovat několik následujících užitečných akčních schopností pro rozvoj vaší skupiny.

Rychlé rozhodování konsensem

Rozhodování konsensem je způsob dosažení rozhodnutí se širokým zřetelem – jeden z nejvíce participativních a rovnostářských procesů dostupný aktivistickým skupinám. Ovšem často může zabírat dlouhý čas a většinou je při akci dostatek času přesně to, co zrovna nemáte. Může se stát, že v určitý moment policie hrozí zatýkáním nebo získáte příležitost, kterou musíte využít okamžitě, nebo ji ztratíte. Možná máte k takovému rozhodnutí pouze sekundy.

Rychlý konsensus je způsob tvorby kolektivních rozhodnutí v situacích, kde je čas limitující. To znamená nalézt řešení, které neodmítá podpořit každý člen vaší skupiny. Toto rozhodnutí nemusí být úplně dokonalé, ale minimálně má každý člen možnost souhlasit anebo nesouhlasit a všichni společně nesou stejnou zodpovědnost za to, že se události vyvíjejí dobře nebo špatně. Mnohem lépe může rychlý konsensus fungovat, pokud skupina tento proces praktikuje nebo trénuje předtím, než do akce jde.

Rychlé rozhodování konsensem: průběh

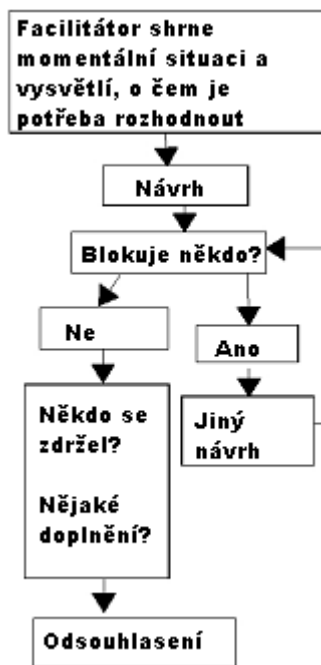
1) Domluvte si v předstihu facilitátora, ať na místě ušetříte čas. Facilitátor nastíní situaci. „Máme 2 minuty na to odejít nebo budeme všichni zatčeni. Myslím, že se musíme rozhodnout do jedné minuty. Někjaké návrhy?“

2) „Ano, navrhuji spojit paže a sednout si.“

3) „OK, je navrženo abychom si sedli na silnici a spojili paže. Někdo blokuje?“ „Ne.“ „Někdo stojí stranou?“ „Ano, ztratím práci, pokud budu zatčen, chci odejít.“ „Já jdu s tebou.“ „OK, máme 20 sekund, nějaké doplňky?“ „Ano, navrhuji spojit paže i nohy, ať jsme spojeni pevněji.“ „OK, takže návrh je, že si sedneme na silnici s propojenýma rukama a nohama. Máme dva stojící stranou, souhlasí všichni ostatní?“ Všichni ukazují svůj souhlas.

4) Zajistěte, že všichni vědí, kdo co dělá, pak to udělejte.

Blokovat znamená - „Nemohu podpořit toto rozhodnutí a chci zastavit skupinu, aby to udělala“. Je použito, pokud si myslíte, že je návrh příliš nebezpečný nebo je proti hlavním cílům skupiny. Skupina potřebuje rychle najít jiný návrh.

Stát mimo znamená - „Nechci to dělat, ale budu rád pokud to skupina udělá beze mě.“ Příliš mnoho stojících mimo může znamenat, že skupina potřebuje nový návrh, záleží na konkrétní situaci.

Předcházení agresí a snižování napětí

Často můžete na akci čelit agresí ze strany zaměstnanců, policie, procházejících nebo někdy jiných aktivistů. Možná na to úplně zapomenete, až uvidíte trpět kamaráda. Opatrnost na akcích vůči tomu, co může vést k agresí, pomáhá předejít vzniku takových situací a udržuje akci mnohem bezpečnější.

Zůstaňte zaměřeni na své cíle. - Jasně si řekněte, čeho chcete dosáhnout a jak to chcete provést. Jasná motivace a smysl mohou pomoci zůstat zaměřeni na svůj cíl i v chaotické situaci.

Zůstaňte klidní, vyrovnaní a pozorní. - Pokuste se zaznamenat náznaky napětí dříve, než se stanou problematické, takže můžete reagovat ve správný čas. Pokud jste vystrašení nebo cítíte, že vám stoupá adrenalin, dvakrát se pomalu a hluboce nadechněte, to vám pomůže zklidnit se a myslet jasněji.

Nezapomeňte, že váš oponent je lidskou bytostí. - I když se tak možná zrovna nechová. Také se může znepokojit nebo mít obavy. Uklidnit ho je ve vašem nejlepším zájmu.

Udržujte nadnesenost. - Sdílejte humor a/nebo spolu popíjejte čaj. Zpívejte známé písničky.

Sledujte řeč těla – svou vlastní a ostatních. - Ukažte vyrovnanost a otevřenost, používejte laskavé pohyby rukou a vyhněte se prudkým pohybům. Nezatínejte pěst. Používejte oční kontakt, který není výhrůžný. Předejděte vstupu do osobního prostoru jiných lidí.

Nejednejte ústupně nebo polekaně. - Nepodřizujte se a neproste, nesvíjejte ruce, ani nekoukejte mimo. Stejně tak nebuďte agresivní, hrozící nebo urážliví. Násilí může vzbudit ospravedlnění pro útočníka.

Sledujte svůj jazyk. - Udržujte svůj hlas tichý, ale jasný a pod kontrolou. Buďte vyrovnaní, jistí a pevní. Nežeňte se do rychlejší a rychlejší mluvy. Přerušujte cizí řeč pouze, pokud jsou lidé osobně urážliví. Poslouchejte a ukažte, že jste slyšeli, co bylo řečeno.

Jednání s policií

V některých fázích akce můžete přijít do styku s policií, takže je užitečné strávit nějaký čas přípravou. Určitě si zjistěte, jaká jsou vaše práva při zatčení nebo zadržení. Než půjdete do akce, napište si telefonní číslo blízkého člověka, týmu právní podpory a právníka pro vaši skupinu na nohu nebo paži. Je příliš snadné ztratit papírek s telefonními čísly z kapsy (navíc vám ho policie může vzít).

Pokud jste zastaveni policií

- Buďte klidní a asertivní. Nenechte se zastrašit a ukažte, že znáte svá práva.
- Dožadujte se mluvit se starším přítomným strážníkem (obyčejní strážníci nikdy nic nevědí).
- Pokuste se neztratit svou vyrovnanost. Nadávání může být využito jako záminka k zatčení.
- Straňte se pití alkoholu a užívání drog (to může být také využito jako záminka k zatčení).
- Policie se bude dotazovat na celou řadu otázek, které nejste povinni zodpovědět. Pokoušejí se tak sbírat informace. V zájmu vašem i vašich dalších partáků jim je nedávejte.

Pokud jste zatčeni nebo zadrženi

- Dotazujte se, proč jste zatčeni nebo zadrženi.
- Jste povinni se prokázat občanským průkazem.
- Na služebně se můžete dočkat odebrání všech věcí. O tom musí být vystaveno potvrzení. Při propuštění máte právo na vrácení věcí.
- Pokud jste obviněni nebo podezřelí, mohou vám bez vašeho souhlasu odebrat otisky prstů a udělat fotografie.
- Během výslechu odpovídejte na všechny policejní otázky: „Bez komentáře“.
- Pokud se rozhodnete vypovídat, můžete požadovat účast právníka a nevypovídat do té doby, než dorazí na policejní stanici.

Máte právo

- Máte právo na to, aby o vašem zadržení byla informována vámi určená osoba. Pokud je vám méně než osmnáct let, mají policisté povinnost informovat vaše zákonné zástupce.
- Vegetariánské jídlo.
- Vyžádejte si lékařské vyšetření, pokud se necítíte dobře nebo máte bolesti (informujte je, pokud máte předepsané léky).
- Po skončení výslechu požadujte kopii protokolu.

Toto v žádném případě není úplné právní minimum! Více informací ohledně přestupků, zatčení, zadrženi a co se děje po propuštění se můžete dozvědět v manuálu *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem* od Ligy lidských práv.

Právo nevypovídat

Doporučujeme odpovídat na všechny policejní otázky „bez komentáře“ včetně podání vysvětlení. A to ve prospěch svůj i všech ostatních. Od okamžiku, kdy vás policie zastaví, může být všechno, co řeknete, zaznamenáno. Neexistuje nic jako „přátelský pokec“ s fízlem. Policie je trénovaná získat z lidí informace, takže buďte pevní. Nepodepisujte žádná lejstra, ani protokol o podání vysvětlení.

DALŠÍ ZDROJE

České aktivistické skupiny

Asociace Alerta	http://alerta.cz/
Kolektiv pro zvířata	http://kolektivprozvirata.blogspot.cz/
Iniciativa NE RASISMU	http://www.nerasismu.cz/
Kulturní Kolektiv	http://kulturnikolektiv.wordpress.com/
Ekopartyzánka	http://ekopartyzanka.cz/
Mezinárodní hnutí solidarity	http://ism-czech.org/
Otevři oči	http://www.goveg.cz/otevrioci/index.jsp
Food not Bombs	http://food-not-bombs.cz/

Zahraniční skupiny pro trénink a podporu akcí

Seeds For Change	http://www.seedsforchange.org.uk/
Tripod	http://tripodtraining.org/
Rhizome	http://www.rhizomecollective.org/
Zhaba	http://www.zhaba.cz/
Turning the Tide	http://tideturning.org/
UK Action Medics	http://www.actionmedics.org.uk/
Activist Trauma Support	https://www.activist-trauma.net/

Zahraniční aktivistické zdroje

<i>Aktivistická bezpečnost</i>	http://www.activistsecurity.org/
<i>Sabotážní příručka Black Cat</i>	http://blackcatsabotage.files.wordpress.com/2011/07/blackcatsabotagebook.pdf
<i>Příručka jak přímou akci kreativně oživit</i>	http://www.ruckus.org/downloads/RS_ActionVisuals.pdf
<i>Pouliční divadlo</i>	http://www.streetacts.org/index.htm
<i>Infiltrace a informátoři</i>	http://www.activistsecurity.org/InfiltratorS0.3.pdf
<i>Setkávání</i>	http://www.activistsecurity.org/pub_meetings.pdf
<i>Bezpečnostní příručka</i>	http://earthfirstnews.files.wordpress.com/2011/08/securityculture101.pdf
<i>Řada manuálů na masové akce, strategické plánování, ploty, růst hnutí nebo předělávek billboardů</i>	http://www.networkforclimateaction.org.uk/toolkit/guides_to_taking_action.html
<i>Příručka Earth First!</i>	http://earthfirstnews.files.wordpress.com/2011/08/ecodefense__a_field_guide_to_monkeywrenching_a4.pdf

České aktivistické nebo jiné zajímavé zdroje

<i>GreenAction.cz</i>	http://greenaction.cz/
<i>Aktivistův průvodce po mediální galaxii</i>	http://www.pripojse.cz/download.php?FNAME=1256296217.upl&ANAME=Pr%C5%AFvodce%20po%20medi%C3%A1ln%C3%AD%20galaxii_aktual.pdf
<i>Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem</i>	http://www.ferovapolicie.cz/data/Manual_Jak%20si%20pocinat%20v%20kontaktu%20s%20policistou%20a%20straznikem.pdf
<i>Anarchistický černý kříž</i>	http://abc.anarchokomunismus.org/
<i>Návod na lockpicking</i>	http://lockpicking.ic.cz/navody.php

anti-copyright

kopíruj a sdílej tento manuál